

ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΒΑΡΝΗ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

1873—74.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1875.

ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ^α.

800

ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΒΑΡΝΗ:

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

1873—74.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

1875.

—
ΤΥΠΟΙΣ ΒΟΥΤΥΡΑ καὶ Σ^α.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΟΥ

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΝ ΒΑΡΝΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου.

Ἄρθρον 1. Σκοπὸς τοῦ Συλλόγου ἐστὶν ἡ ἐν τε τῇ πόλει καὶ τῇ περιχώρῳ (Βάρνης) καθ' ἀπάσας τοῦ λαοῦ τὰς τάξεις διάδοσις τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ τῶν φώτων καὶ ἡ ἐνίσχυσις αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ καθήκοντα αὐτῶν.

Ἄρθρον 2. Τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου διαίρουνται εἰς Διαρκῆ, Τακτικὰ καὶ Ἐπίτιμα. Καὶ Διαρκῆ μὲν καὶ Τακτικὰ καλοῦνται τὰ ὠρισμένην καταβάλλοντα

ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΙΟ
ΜΕΓΑΡΟ

αὐτῷ χρηματικὴν εἰσφοράν. Ἐπίτιμα δὲ τὰ ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν θέσεως καὶ ἀξίας τιμὴν αὐτῷ περιποιῶντα καὶ ὅπωςδὴποτε τῷ σκοπῷ αὐτοῦ συμβαλλόμενα.

Ἄρθρ. 3. Τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τὰ μὲν Διαρκῆ καταβάλλοντα αὐτῷ ἐφ' ἅπαξ εἰκοσάρια ἀργυρᾶ ἐξήκοντα (ἀριθμ. 60) ἀπαλλάσσονται τῆς ἐτησίως εἰσφοράς. Τὰ δὲ Τακτικὰ, εἰς πρώτην καὶ δευτέραν διαιρούμενα τάξιν, καταβάλλουσι τὰ μὲν τῆς πρώτης τάξεως εἰκοσάρια ἀργυρᾶ ἑξ (ἀριθμ. 6) ἐτησίως· τὰ δὲ τῆς δευτέρας τάξεως εἰκοσάρια ἀργυρᾶ τρία (ἀρ.3) ἐτησίως.

Ἄρθρ. 4. Ὡς μέλη Διαρκῆ ἢ καὶ Τακτικὰ ἐγγράφονται πάντες ἄνευ διακρίσεως φύλου, ἐθνικότητος καὶ διαμονῆς, ἂν αἰτήσωνται τοῦτο ἐγγράφως παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἢ προταθῶσιν αὐτῷ ὑπὸ τινος τῶν μελῶν. Τὰ δ' ἐπίτιμα ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἐν Γενικῇ Συνεδριάσει δι' ἀπολύτου πλειοψηφίας τῇ προτάσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 5. Καὶ τὰ μὲν Διαρκῆ καὶ Τακτικὰ μέλη α) καταβάλλουσιν ἐγγραφόμενα δικαίωμα ἐγγραφῆς ἡμισυ εἰκοσαρίου ἀργυροῦ· β) παρευρίσκονται εἰς τὰς τοῦ Συλλόγου Συνεδριάσεις· γ) ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν τὰς ἀρχὰς καὶ ἐκλέγεσθαι καὶ δ) μεριμνῶσι περὶ τῆς ἐπιτευξεως τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου. Τὰ δ' ἐπίτιμα παρευρίσκονται μὲν ἂν θέλωσιν ἐν ταῖς τοῦ Συλλόγου Συνεδριάσεσι, γνωμοδοτοῦσι δὲ μόνον ἐν αὐταῖς.

Ἄρθρ. 6. Τὰ τακτικὰ μέλη τὰ τε τῆς πρώτης καὶ τὰ τῆς δευτέρας τάξεως καταβάλλουσι τὰς ἑαυτῶν εἰσφοράς κατὰ τριμηνίας ὑποχρεωτικῶς. Τὰ δὲ τυχὸν ἐπὶ ἐν ἔτος καθυστεροῦντα διαγράφονται καὶ δὲν ἐγγράφονται ἐκ νέου, ἂν μὴ πρῶτον τὰ μέχρι τῆς νέας αὐτῶν αἰτήσεως ἢ τῆς νέας περὶ αὐτῶν προτάσεως καθυστερούμενα ἀποτίσωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Δωρηταὶ καὶ Εὐεργέται.

Ἄρθρ. 7. Δωρηταὶ καλοῦνται οἱ τῷ Συλλόγῳ χρήμασιν ἢ πράγμασι ποσότητα οἷανδὴποτε προσφέροντες.

Ἄρθρ. 8. Τὰ διαρκῆ μέλη μετὰ θάνατον καλοῦνται δωρηταί.

Ἄρθρ. 9. Εὐεργέται ἀναγράφονται οἱ χρήμασιν ἢ πράγμασιν εἴκοσι καὶ πέντε (25) καὶ ἐπέκεινα λίρας Τουρκίας τῷ Συλλόγῳ προσφέροντες. Μεγάλοι δὲ εὐεργέται ἀναγορεύονται οἱ πεντήκοντα (50) καὶ ἐπέκεινα λίρας Τουρκίας εἴτε χρήμασιν εἴτε πράγμασι προσφέροντες αὐτῷ.

Ἄρθρ. 10. Τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν καὶ μεγάλων εὐεργετῶν ἀναγράφονται εἰς πίνακας ἐν τῇ τοῦ Συλλόγου αἰθούσῃ καὶ ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ προστατευο-

μέναις Σχολαῖς ἐπὶ τούτῳ ἀνηρτημένους. Περὶ δὲ τῶν χορηγούντων μεγάλας χρηματικὰς προσφοράς ἢ κληροδοτήματα ψηφίζει ὁ Σύλλογος τιμὰς ἰδιαιτέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Διοικητικὸν Συμβούλιον, συνεδριάσεις καὶ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 11. Ὁ Σύλλογος διοικεῖται συνωδᾷ τῷ Κανονισμῷ τούτῳ ὑπὸ Συμβουλίου Διοικητικοῦ, ἐξ ἐννέα μελῶν ἀπαρτιζομένου καὶ ἐκλεγμένου ἐν Γενικῇ Συνεδριάσει διὰ σχετικῆς πλειοψηφίας ἐκ τῶν ἐν Βάρνῃ μελῶν τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἐτησίως.

Ἄρθρ. 12. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἅμα ἐκλεγν, ὡς προεῖρηται, προβαίνει εἰς τὴν διὰ σχετικῆς πλειοψηφίας ἐκ τῶν ἑαυτοῦ μελῶν ἐκλογὴν α) ἐνὸς Προέδρου· β) ἐνὸς Ἀντιπροέδρου· γ) Γενικοῦ Γραμματέως· δ) Εἰδικοῦ Γραμματέως καὶ ε) Ταμίου, τῶν λοιπῶν τεσσάρων καθισταμένων Συμβούλων. Παραλαμβάνει δὲ τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα παρὰ τοῦ προκατόχου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους ὅτε καὶ ἀρχεταὶ τῶν ἑαυτοῦ ἐργασιῶν.

Ἄρθρ. 13. Ἐπίτιμος τοῦ Συλλόγου Πρόεδρος διατελεῖ ὁ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης Βάρνης.

Ἄρθρ. 14. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον α) συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνὸς συσχεπτόμενον περὶ τῆς ἐπιτεύξεως καὶ εὐοδώσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ Συλλόγου· ἐκτάκτως δὲ, ὅποτεν ἡ ἀνάγκη καλῇ· β) ἐγκρίνει τὴν παραδοχὴν μελῶν· γ) διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Συλλόγου συνωδᾷ τῷ σκοπῷ αὐτοῦ· δ) καθίστησι καὶ ἀποστέλλει κατὰ τόπους ἐπιτροπὰς πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ· ε) ὑποβάλλει ἐν ἐκάστη Γενικῇ Συνεδριάσει ἐκθεσιν τῆς πορείας καὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Συλλόγου καὶ στ) τὴν 31ην Ὀκτωβρίου, ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου, δίδωσι διὰ τοῦ Προέδρου λόγον καὶ εὐθύνας τῶν πράξεων αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 15. Ἡμερησία διάταξις ἐκάστης μὲν τακτικῆς τοῦ Δ. Συμβουλίου συνεδριάσεώς ἐστι α) ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ κύρωσις αὐτῶν· β) ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἀλληλογραφίας· γ) σύντομος ἐκθεσις ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἀπὸ στόματος γιγνομένη περὶ τῆς ἡθικῆς καὶ ὕλικῆς τοῦ Συλλόγου καταστάσεως καὶ δ) αἱ προτάσεις τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ αἰτήσεις τῶν ἐπιθυμούντων γενέσθαι μέλη τοῦ Συλλόγου· ἐκάστης δὲ ἐκτάκτου, αὐτὸ τὸ ζήτημα τὸ τὴν συνεδρίασιν προκαλέσαν.

Ἄρθρ. 16. Αἱ συνεδριάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου λογίζονται πλήρεις ἂν παρῶσιν ἐν αὐταῖς α) ὁ Πρόεδρος ἢ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ὁ Ἀντιπρόεδρος· β) ὁ Γ. Γραμματεὺς ἢ ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ ὁ Εἰδικός· γ) ὁ Ταμίας καὶ δ) δύο ἐκ τῶν Συμβούλων ἢ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ταμίου τρεῖς.

Ἄρθρ. 17. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου γίνονται διὰ φανεράς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειοψηρίαν.

Ἄρθρ. 18. Ὁ Πρόεδρος α) προεδρεύει τῶν συνεδριάσεων· β) διέπει τὰς συζητήσεις δίδων τὸν λόγον ἐκάστῳ τῶν μελῶν αἰτοῦντι καὶ ἀφαιρῶν αὐτὸν ἀπὸ τῶν τοῦ προκειμένου ἐκτρεπομένων· γ) ὑποβάλλει τὰ ζητήματα εἰς ψηφοφορίαν· δ) ἐκτελεῖ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δ. Συμβουλίου· ε) ὑπογράφει τὰ ἔγγραφα τοῦ Συλλόγου, τὰ πρακτικά καὶ τὰ κατὰ τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς πληρωμὴν ἐντάλματα· ς) φροντίζει περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ καὶ ζ) ἐκπροσωπεῖ τὸν Σύλλογον ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς.

Ἄρθρ. 19. Ὁ Ἀντιπρόεδρος ἀναπληροῖ τὸν Πρόεδρον κωλυόμενον.

Ἄρθρ. 20. Ὁ Γ. Γραμματεὺς α) συντάσσει τὰ πρακτικά τῶν τοῦ Συλλόγου Γ. Συνεδριάσεων· β) κρατεῖ τὰς σφραγίδας· γ) ἀναλαμβάνει τὴν τοῦ Συλλόγου ἀλληλογραφίαν· δ) ὑπογράφει μετὰ τοῦ Προέδρου πάντα τὰ ἔγγραφα καὶ πρακτικά τῶν Γ. Συνεδριάσεων καὶ ε) ἀναπληροῖ τὸν Εἰδικὸν Γραμματέα κωλυόμενον.

Ἄρθρ. 31. Ὁ Εἰδικὸς Γραμματεὺς α) συντάσσει τὰ πρακτικά τῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου συνεδριάσεων ὑπογράφων αὐτὰ μετὰ τοῦ Προέδρου· β) πᾶσαν ἀναλαμβάνει γραφικὴν τοῦ Συλλόγου ἐργασίαν· γ) συνεργάζεται μετὰ τοῦ Γ. Γραμματέως καὶ ἀναπληροῖ αὐτὸν κωλυόμενον καὶ δ) ἐκτελεῖ προσωρινῶς μέχρις ὅρι-

στικῆς συστάσεως Βιβλιοθήκης χρῆν Βιβλιοφύλακος.

Ἄρθρ. 22. Ὁ Ταμίας α) κρατεῖ τὸ ταμεῖον τοῦ Συλλόγου ὑπεύθυνος ὢν διὰ πάντα τὰ ἐμπειστευμένα αὐτῷ χρήματα· β) παραλαμβάνει τῇ ἐγκρίσει τοῦ Δ. Συμβουλίου δύο τῶν μελῶν εἰσπράκτορας καὶ εἰσπράττει δι' αὐτῶν τὰς εἰσφοράς τακτικὰς τε καὶ ἐκτάκτους ἐπὶ διπλοτύποις ἀποδείξει· γ) κρατεῖ βιβλία τακτικὰ τῶν δαπανῶν καὶ ἐσόδων τοῦ Συλλόγου· οὐδεμίαν ἐνεργεῖ πληρωμὴν ἄνευ ἐντάλματος ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γ. Γραμματέως ὑπογεγραμμένην· ε) δὲν ἐκδίδει διπλότυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς μὴ πρῶτον λαμβάνων τὰ χρήματα καὶ ς) ὑποβάλλει κατὰ μῆνα διὰ τοῦ Προέδρου τῷ Δ. Συμβουλίῳ ἔκθεσιν τῆς καταστάσεως τοῦ ταμεῖου.

Ἄρθρ. 23. Τὰ μέλη τοῦ Δ. Συμβουλίου παραιτούμενα ὀφείλουσιν ἵνα ὑποβάλλωσιν αὐτῷ ἔγγραφον τὴν περὶ τούτου αἵτησιν· ἂν δ' ἐπὶ τρεῖς κατὰ συνέχειαν τακτικὰς συνεδριάσεις ἀπουσιάσωσι, λογίζονται παρητημένα καὶ ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν λοιπῶν διὰ τῶν ἀμέσως ἐπιλαχόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Γενικαὶ Συνεδριάσεις.

Ἄρθρ. 24. Ὁ Σύλλογος συνεδριάζει τακτικῶς μὲν

ἐν τῷ τέλει ἐκάστης τριμηνίας, ἤτοι ἐντὸς τῶν πρώτων δέκα ἡμερῶν τῆς ἐπιούσης μετὰ προηγουμένην τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀγγελίαν. Ἐκτάκτως δὲ ἐν κατεπειγούσαις ἀνάγκαις τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Προέδρου ἢ τῇ ἐγγράφῳ καὶ δεδικαιολογημένη πρὸς τὸ Προεδρεῖναι τῇσει δούτουλάχιστον μελῶν τοῦ Συλλόγου ἢ τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 25. Ἡμερησία διάταξις ἐκάστης μὲν τακτικῆς συνεδριάσεως τοῦ Συλλόγου ἐστὶ α) ἡ ἀνάγνωσις τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδριάσεως καὶ ἡ ἐπικύρωσις αὐτῶν· β) ἡ ἀνακήρυξις εὐεργετῶν ἢ μεγάλων εὐεργετῶν· γ) ἡ ἀναγόρευσις ἐπιτίμων μελῶν καὶ δ) σύντομος ἔκθεσις τῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν τριμηνίαν ἐργασιῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Προέδρου γιγνομένη.

Ἄρθρ. 26. Ἐν τῇ ἐνιαυσίῳ συνελεύσει, τῇ κατὰ τὴν 31ην ὁκτωβρίου τελουμένῃ, ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου γενικὴ περὶ τῶν καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἐργασιῶν τοῦ Συλλόγου ἔκθεσις ἢ λογοδοσία, ἧς ἐκτυπούμένης πέμπονται ἀντίτυπα πᾶσι τοῖς μετ' αὐτοῦ σέσιν ἔχουσι Συλλόγοις.

Ἄρθρ. 27. Μὴ παρόντων εἴκοσι (20) τοῦλάχιστον διαρκῶν ἢ τακτικῶν μελῶν, πλὴν τῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου, ἡ Συνεδρίασις δὲν λογίζεται πλήρης καὶ ἀναβάλλεται μέχρι δευτέρας προσκλήσεως, καθ' ἣν καὶ τῶν ἡμίσεων προστελούντων ἡ συνεδρίασις θεωρεῖται ἀρτία καὶ πᾶσα αὐτῆς ἀπόφασις ἐγκυρος.

Ἄρθρ. 28. Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συλλόγου γίνονται

διὰ φανεράς ἢ μυστικῆς ψηφοφορίας καὶ κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν.

Ἄρθρ. 29. Ἡ εἰς τὰς γενικὰς συνεδριάσεις εἰσοδος τοῖς μὴ μέλεσιν ἐπιτρέπεται ἀδείᾳ τοῦ Προεδρείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Πόροι καὶ δαπαναὶ τοῦ Συλλόγου.

Ἄρθρ. 30. Οἱ πόροι τοῦ Συλλόγου εἰσὶ α) αἱ ἐτήσιαι καὶ διαρκεῖς τῶν μελῶν εἰσφοραί· β) αἱ ἑκτακτοὶ χρηματικαὶ τῶν Δωρητῶν καὶ Εὐεργετῶν προσφοραί· γ) κληροδοτήματα φιλογενῶν καὶ βοηθημάτων Συλλόγων ἄλλων καὶ δ) οἱ τόκοι τῶν ἀποθεματικῶν κεφαλαίων.

Ἄρθρ. 31. Ὁ Σύλλογος δέχεται καὶ χρηματικὰς ἐπὶ ῥητῷ σκοπῷ προσφοράς, ἃς δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ ἄλλως, ἢ ὡς ἂν ἐρίσωσιν οἱ Δωρηταί.

Ἄρθρ. 32. Τὴν καταλληλοτέραν χρῆσιν τῶν ἐπὶ ὠρισμένῳ μὲν, ἀλλὰ μὴ ῥητῶς ἐκπεφρασμένῳ σκοπῷ, βοηθημάτων τῶν Συλλόγων προτείνει μὲν τὸ Δ. Συμβούλιον, ψηφίζει δὲ ὁ Σύλλογος.

Ἄρθρ. 33. Αἱ τῶν διαρκῶν μελῶν καταβολαὶ ἀποτιθέμεναι αἰδίως ἀποθεματικῶν καὶ ἄθικτον τοῦ Συλλόγου κεφάλαιον διατελοῦσιν.

Ἄρθρ. 84. Ὁ Σύλλογος ψηφίζει κατ' Αὐγουστον ἐκάστου ἔτους, τὸν καὶ τελευταῖον μῆνα ἐκάστης χρ-

νικῆς περιόδου, προϋπολογισμὸν τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν καὶ οὐδέποτε τὰ διὰ σκοπὸν τινα οἰονόηποτε προορισθέντα ποσὰ δαπανῶνται ἄλλως.

Ἄρθρ. 35. Τὸ Δ. Συμβούλιον δύναται νὰ δαπανᾷ ἐκτάκτως μέχρι χιλίων (ἀριθ. 1000) γρασίων κατ' ἕτος. Περὶ δὲ πλειόνων ὀφείλει νὰ ζητῇ τὴν γνώμην τοῦ Συλλόγου.

Ἄρθρ. 36. Τοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς μισθοὺς αὐτῶν ὀρίζει τὸ Δ. Συμβούλιον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

*Ἀναγνωστήριον, Βιβλιοθήκη, Δημόσια
Μαθήματα.*

Ἄρθρ. 37. Τὰ περὶ ἀναγνωστηρίου κανονισθῆσονται κατὰ τὴν σύστασιν αὐτοῦ· πρὸς σχηματισμὸν δὲ Βιβλιοθήκης ὀρίζεται ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἐκάστου ἔτους ποσὸν τι δι' ἀγορὰν βιβλίων.

Ἄρθρ. 38. Τὰ δημόσια μαθήματα ἀποδίδουσιν εἰς κοινὴν ὠφελειαν καὶ διὰ τοῦτο εἰσὶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ διδασκαλικά.

Ἄρθρ. 39. Χρόνος τῆς μὲν ἐνάρξεως αὐτῶν ὀρίζεται ἡ 15ῃ Ὀκτωβρίου ἐκάστου ἔτους, τῆς δὲ λήξεως ἡ 15ῃ Φεβρουαρίου.

Ἄρθρ. 40. Πρόγραμμα τῶν δημοσίων μαθημάτων

συντάσσεται ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ δημοσιεύεται ἀνηρτημένον ἐν τῇ αἰθούσῃ αὐτῶν.

Ἄρθρ. 41. Καὶ ἀναγνώσματα ὕλης καὶ γλώσσης διαφόρου δὲν ἀποκλείονται, πλὴν πρέπει πρότερον νὰ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου.

Ἄρθρ. 42. Αἱ εἰς τὰ δημόσια μαθήματα καὶ ἀναγνώσματα προσκλήσεις γίνονται δι' ἀγγελιῶν τοῦ γραφείου τοῦ Συλλόγου, ἡ δὲ εἰς αὐτὰ φοίτησις ἐλευθέρα ἐστὶ τοῖς πᾶσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Γενικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρ. 43. Ἐπέτειος τοῦ Συλλόγου ἑορτὴ καθιεροῦται ἡ 31 Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν τελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἐν ἀγίοις Ἀμπλίου πρώτου ἐπισκόπου Βάρνης (Ὁδησσοῦ).

Ἄρθρ. 44. Κατ' αὐτὴν τελεῖται δημοτελής Ἐκκλησιαστικὴ λειτουργία ἐν τῷ μητροπολιτικῷ τῆς πόλεως ναῷ εἰς μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν συντελούντων καὶ συντελεσάντων καὶ εὐεργετῶν τοῦ Συλλόγου. Προσκαλοῦνται δὲ εἰς τὴν τελετὴν ταύτην πάντες οἱ φιλόμουσοι καὶ ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τοῦ προέδρου ἡ ἐνιαύσιος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Συλλόγου λογοδοσία. Τὰ περὶ πάντων τούτων λεπτομερέστερα ὀρίζονται ἐκάστοτε δι' ἰδιαυτεροῦ τοῦ Δ. Συμβουλίου προγράμματος.

Ἄρθρ. 45. Ὁ Σύλλογος ἔχει δύο σφραγίδας τηρουμένας ὑπὸ τοῦ Γ. Γραμματέως· μίαν μὲν μεγάλην φέρουσιν κύκλῳ τὰ γράμματα τὰδε Φιλεκπαιδευτικός Σύλλογος ἐν Βάρνῃ καὶ σύμβολον τὸν Ἑρμῆν· ἑτέραν δὲ μικράν, φέρουσιν μόνον τὸ τῆς μεγάλης σύμβολον.

Ἄρθρ. 46. Ἐν τέλει ἐκάστης περιόδου ἐκλέγει ὁ Σύλλογος «τριμελὴ ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν», ἣτις παραλαμβάνουσα τὴν τε τοῦ προέδρου λογοδοσίαν καὶ πάντα τὰ διαχειριστικὰ τοῦ Συλλόγου βιβλία ἐξελέγει ἐν αὐτοῖς τὰς πράξεις τοῦ Δ. Συμβουλίου καὶ ἀνακοινεῖ τῇ πρώτῃ μετὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν Γενικῇ τοῦ Συλλόγου Συνεδριάσει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐξελέξεως αὐτῆς ἐγγράως.

Ἄρθρ. 47. Ἀπασα ἡ τοῦ Συλλόγου περιουσία κινητὴ καὶ ἀκίνητος, ἐν περιπτώσει διαλύσεως γίνεται κτῆμα τῶν ἐν Βάρνῃ Ἑλληνικῶν Σχολείων.

Ἄρθρ. 48. Ὁ παρὼν κανονισμὸς ἐπιθεωρηθεὶς κατὰ τὸ 32ον ἄρθρον τοῦ παλαιοῦ καὶ ὑποβληθεὶς τῷ Συλλόγῳ κατὰ τὴν 10ην συνεδριάσιν ἐπικυρώθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἰσχύει ἐπὶ μίαν τριετίαν.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΒΑΡΝΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΩΝ.

Ἡ ἐπαρχία Βάρνης συγχροτεῖται ὑπὸ πέντε δήμων, τοῦ τῆς Βάρνης, τοῦ τοῦ Βαλτζικίου, τοῦ τῆς Μαγκαλίας, τοῦ τοῦ Παζαρτζικίου καὶ τοῦ τοῦ Προβατῆ, ὧν οἱ μὲν τρεῖς πρώτοι παράλιοι, οἱ δὲ δύο δεῦτεροι μεσόγειοι.

Α'. ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΝΗΣ.

Ἐν τῷ δήμῳ Βάρνης πόλις μὲν ὁμογενὴς ὑπάρχει αὐτῇ ἢ Βάρνα· χωρὶς δὲ τὰ ἐξῆς δέκα· Κεστρήτζ, Τζαφερλή, Γενῆ-Κιοβιοῦ, Τζεβισλῆ, Τζαβούς-Κιοβιοῦ, Ἐκρένε, Δερέ-Κιοβιοῦ, Κόσλουτζια, Καρα-Χουσεήν, Ταπτήκ.

1. Πόλις Βάρνα.

Ἐν τῇ πόλει Βάρνη ὑπάρχουσιν ἐκπαιδευτήρια τὰ ἐξῆς· ἐν Ἑλλ. Σχολεῖον, τρία Παρθενγωγεῖα καὶ τρία Δημοτικά.

Διδάσκαλοι, μαθηταὶ, μαθήματα.

Σχολεῖον Ἑλληνικόν.

Διδάσκαλοι ἐν τῷ σχολείῳ τούτῳ διδάσκουσι τρεῖς, διδάσκονται δὲ μαθηταὶ ἐβδομήκοντα τὰ ἐξῆς μαθήματα.

Ἐν τῇ τετάρτῃ τάξει.

Ἑλληνικά (Δημοσθένην, Αἰσχίνην). Ἀνάγνωσιν Ἑλληνικῶν (Μέγαν Βασίλειον). Συντακτικόν, Θεματογραφίαν, Θεωρητικὴν Ἀριθμητικὴν, Γεωγραφίαν Μαθηματικὴν, Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, Γυμνάσματα εἰς τὴν καθομιλουμένην. Φυσικὴν περὶ μαθητικὴν, Κατήχησιν.

Ἐν τῇ τρίτῃ τάξει.

Ἑλληνικά (Ἰσοκράτην Πλούταρχον) Συντακτικόν, Ὀρθογραφικὰ Γυμνάσματα μετὰ τεχνολογίας, Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, Γεωμετρίαν, Γεωγραφίαν Φυσικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει.

Ἑλληνικά (Χρυσόστομον, Λουκιανόν) Γραμματικὴν καὶ ὀρθογραφικὴν μετὰ τεχνολογίας, Ἑλλ. Ἱστορίαν (τὰς ἀρχάς), Πρακτικὴν Ἀριθμητικὴν, Γεωγραφίαν Πολιτικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Μυθολογίαν Ἑλληνικὴν καὶ ἀρχαιολογίαν.

Ἐν τῇ πρώτῃ τάξει.

Ἑλληνικά (ἀστεία καὶ μύθους Αἰσωπεύους) Γραμματικὴν καὶ ὀρθογραφικὴν μετὰ τεχνολογίας, Πρακτικὴν ἀριθμητικὴν, Γεωγραφίαν Πολιτικὴν.

Σημείωσις. — Ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ παρατηρεῖται ἑλλειψὶς σπουδαία ἢ τῶν δύο μαθημάτων τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς γλώσσης, ὧν ἡ μὲν πρώτη ἐδιδάσκετο πρότερον ἐπὶ μετρία ἀμοιβῇ ὑπὸ τινος τῶν ἐνταῦθα κατοίκων, ἡ δὲ δευτέρα ὡρεὰν ὑπὸ διαφόρων ἐπαλλήλως φιλομούσων ἀποχωρησάντων ὁμοῦς τούτων καὶ τῆς ἐφορῆς μὴ δυναμένης διὰ τὸ ἀνεπαρκὲς τῶν πόρων μεταπέμψασθαι τινα εἰδήμονα ἀμφοτέρων τῶν γλωσσῶν ἐκ Κων)πόλεως ἐπῆλθε κατ' ἀνάγκην ἢ ἑλλειψὶς αὐτῇ.

Πρῶτον Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Διδάσκουσιν ἐν αὐτῷ διδάσκαλοι δύο· διδάσκονται δὲ μαθηταὶ διακόσιοι πεντήκοντα τὰ ἐξῆς μαθήματα.

Ἐν τῷ Συνδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν μετ' ἀναπτύξεως ἰδεῶν, Καλλιγραφίαν, Γραμματικὴν, Γεωγραφίαν, Ἀριθμητικὴν, Κατήχησιν, Γυμναστικὴν.

Ἐν τῷ Ἀλληλοδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν, Γραφὴν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν κατὰ τὰ νενομισμένα τῆς Ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου.

Δεύτερον Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Διδάσκει ἐν αὐτῷ διδάσκαλος εἷς· διδάσκονται δὲ μαθηταὶ ἑκατὸν εἴκοσι τὰ ἐξῆς μαθήματα.

Ἐν τῷ Συνδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν μετ' ἀναπτύξεως ἰδεῶν, Καλλιγραφίαν, Γραμματικὴν, Ἀριθμητικὴν, Κατήχησιν.

Ἐν τῷ Ἀλληλοδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν, Γραφὴν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, κατὰ τὰ νενομισμένα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου.

Σημείωσις. — Ἡ οἰκοδομὴ τῆς Σχολῆς ταύτης μικρά ἐστι καὶ σκοτεινὴ καὶ σεταθρωμένη· καὶ διὰ τοῦτο ἐν ὥρᾳ θέρους νοσηρὰ διὰ τὴν τῶν μαθητῶν συμπύκνωσιν.

Τρίτον Δημοτικὸν Σχολεῖον.

Διδάσκει ἐν αὐτῷ διδάσκαλος εἷς· διδάσκονται δὲ μαθηταὶ ἐξήκοντα πέντε, Ἀνάγνωσιν, Γραφὴν καὶ Ἀριθμητικὴν.

Πρῶτον Παρθεναγωγεῖον.

Δικεῖται εἰς τρία τμήματα· τὸ Ἑλληνικόν, τὸ Συνδιδασκτικόν καὶ τὸ Ἀλληλοδιδασκτικόν. Καὶ διδάσκουσι μὲν ἐν αὐτῷ διδάσκαλος εἷς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων λαμβανόμενος, διδάσκαλος μίξ ἢ καὶ διευ-

θύντρια καὶ βοηθοὶ δύο ὑποδεέστεροι· διδάσκονται δὲ μαθητήρια δικασίαι τριάκοντα δύο τὰ ἐξῆς μαθήματα·

Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τμήματι, αἱ τῆς τρίτης τάξεως.

Ἑλληνικά (Πλούταρχον) μετὰ τεχνολογίας καὶ γραφικῶν ἐπὶ Ἑλληνικοῦ κειμένου γυμνασμάτων, Γραμματικῆς τὸ ἑτυμολογικόν μετὰ ὀρθογραφικοῦ, Ἱερὰν Κατήχησιν, Ἱστορίαν Ἑλληνικὴν, Γεωγραφίαν Φυσικὴν, Γεωγραφίαν Πειραματικὴν.

Αἱ τῆς δευτέρας τάξεως.

Ἑλληνικά (Λουκιανόν) μετὰ τεχνολογίας καὶ γραφικῶν γυμνασμάτων ἐπὶ Ἑλληνικοῦ κειμένου, Γραμματικῆς τὰ ἀνωμαλὰ ῥήματα καὶ Ὄρθογραφικόν, Γεωγραφίαν Πολιτικὴν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν.

Αἱ τῆς πρώτης τάξεως.

Ἑλληνικά (Συντόμους ῥάσεις καὶ Γνωμικά) Ὄρθογραφικόν μετὰ τεχνολογίας, Γραμματικῆς τὸ Τυπικόν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Γεωγραφίαν, καὶ ἀνάγνωσιν μετ' ἀναπτύξεως.

Ἐν τῷ Ἀλληλοδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν, Γραφὴν, Ἀριθμητικὴν κατὰ τὰ νενομισμένα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου.

Δεύτερον Παρθεναγωγεῖον.

Ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς μόνου τμήματος ἀλληλοδιδασκτικοῦ· διδάσκει ἐν αὐτῷ διδάσκαλος μία, διδάσκονται δὲ μαθητήρια ἑκατὸν εἴκοσι τὰ ἐξῆς μαθήματα·

Ἐν μὲν ταῖς ἀνωτέραις τέτταρις τάξεσι.

Ἀνάγνωσιν, Καλλιγραφίαν, Γραμματικὴν, Γεωγραφίαν Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Κατήχησιν, Ἱερὰν Ἱστορίαν καὶ Γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν.

Ἐν δὲ ταῖς κατωτέραις.

Τὰ νενομισμένα τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου μαθήματα.

Τρίτον Παρθεναγωγεῖον.

Διδάσκει ἐν αὐτῷ διδάσκαλος μία, διδάσκονται δὲ μαθητήρια τριάκοντα ἀνάγνωσιν καὶ Γραφὴν.

Σημείωσις. Οἶκον ἐννοεῖται ὅτι ἐν ταῖς τρισὶ τούτοις Παρθεναγωγείαις καὶ καθ' ἑκάστης αὐτῶν τὰς τάξεις ὑπάρχουσιν ὦραι καθωρισμέναι εἰς ἐργόχειρα.

Πόροι καὶ δαπάναι.

Τῶν ἐπὶ τὰς τούτων ἐκπαιδευτηρίων τὰ μὲν πέντε ἥτοι ἡ Ἑλληνικὴ Σχολή, αἱ δύο Ἀλληλοδιδασκτικαὶ τῶν ἀρρένων καὶ τὰ δύο Παρθεναγωγεῖα συντηροῦνται ὑπὸ τῆς Κοινότητος τῆς Ἑλληνικῆς· τὸ δὲ τρίτον Ἀλληλοδιδασκτικὸν τῶν ἀρρένων καὶ τὸ τρίτον Παρθεναγωγεῖον συσταθέντα ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Μαρτίου ἐν πινὶ ἀποκέντρῳ συνοικίᾳ τῆς πόλεως συντηροῦνται ὑπ' αὐτοῦ.

Καὶ οἱ μὲν πόροι τῆς Κοινότητος, ὧν χρῆσις γίνεται πρὸς συντήρησιν τῶν πέντε μνησθεῖσων σχολῶν ἔχουσιν ὡς ἐξῆς·

Ἐνοίκια κτημάτων καθαρά	Γρ.	43,200
Πρόσοδοι τριῶν ἐκκλησιῶν καθαρά	»	18,000
» Νεκροταφείου	»	3,200
» Βαπτιστηρίων	»	700
Δικαιώματα ἐγγράφων	»	1,500
Εἰσιτήρια σχολῶν	»	4,000
Λαχείον Παρθεναγωγείου	»	4,000
Τόκοι κληροδοτήματος Ν. Παρσκειῶ	»	6,000
Θεατρικὰ παρσκειῶ	»	4,000
Δίσκος τριῶν Ἱεράρχων	»	3,000
Ἐκούσιοι φόροι ἐπὶ ἐμπορευμάτων	»	5,000

Τὸ ὅλον Γρ. 92,600

Αἱ δὲ δαπᾶναι ἔχουσιν ὡς ἑξῆς.		
Μισθοὶ διδασκάλων Ἑλληνικῆς Σχολῆς	Γρ.	21,960
» Αἱ Ἀλληλοδιδασκτικῆς »	»	11,000
» Αὐτοπαρθεναγωγείου	»	18,000
» Βασιλ. Ἀλληλοδιδασκτικῆς Σχολῆς	»	4,000
» Βουτοπαρθεναγωγείου	»	4,000
Μισθὸς Γραμματέως Ἐφορίας καὶ διάφορα ἐξο- δα ἐφ' ἀπασῶν ὁμοῦ τῶν Σχολῶν.	»	12,000
Ὑποτροφίαι	»	972
Τόκοι εἰς διαφόρους δανειστές	»	20,668

Τὸ ὅλον Γρ. 92,600

Αἱ δὲ δαπᾶναι τοῦ τρίτου Δημοτικοῦ Σχολείου, καὶ τοῦ
τρίτου Παρθεναγωγείου συνιστάμεναι εἰς μισθοὺς μὲν δι-
δασκάλων καὶ ἐνοικίων οἰκίας ἐκ Γροσίων 3,700
καὶ εἰς διάφορα ἐξοδα » 300

ἥτοι τὸ ὅλον ἐκ Γρ. 4,000

περίπου καταβάλλονται, ὡς προεῖρηται, ὑπὸ τοῦ Συλλό-
γου καταλέξαντος αὐτάς ἐν ταῖς δαπάναις τοῦ προϋπολο-
γισμοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάντα μὲν τὰ κτίρια τῶν λοιπῶν σχο-
λῶν κτήματά εἰσι τῆς Κοινότητος, τὸ τῶν τελευταίων ὁ-
μως τούτων σχολῶν ἐστὶν ἰδιωτικὸν ἐνοικιαζόμενον. Εὐ-
χρὴς ἔργον ἦθελεν εἶσθαι ἂν ἐκτίζετο καὶ τοῦτο τῇ Κοινό-
τητι ἢ τῇ συνεικίᾳ ἐκείνῃ ἰδιόκτητον κτήμα. Πλὴν οἱ
πόροι τοῦ Συλλόγου οὐκ ἐπιτρέπουσιν.

Ἐφορία καὶ Κανονισμοί.

Ἡ Ἐφορία τριμελής ἢ τετραμελής οὕσα λαμβάνεται ἐ-
νιαυσίως ἢ κατὰ διετίαν ἢ κατὰ τριετίαν καὶ κατὰ τε-
τραετίαν ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων καὶ ἐκπαιδευτοτέρων ἰθα-
γενῶν τε καὶ παρεπιδήμων ὁμογενῶν καὶ ἐφορεύει ἐφ' ἀ-
πασῶν τῶν μνησθεισῶν σχολῶν μηδ' αὐτῶν τῶν ὑπὸ τοῦ
Συλλόγου ἐξαιρουμένων.

Κανονισμὸν ῥητὸν καὶ ὠρισμένον ἔχει μόνη ἡ Ἑλληνι-

κὴ Σχολή. Ἀντίτυπον αὐτοῦ ἐπισυνάπτεται τῇ παρούσῃ
ἐκθέσει. Αἱ ἄλλαι δὲν ἔχουσι. Διευθύνονται δὲ καὶ διοι-
κοῦνται κατὰ τὰ ἀνέκαθεν ἐπικρατήσαντα συστήματα ἢ
καθεστῶτα καὶ τῇ κοινῇ συνεννόσει ἐφοριῶν καὶ διδασκά-
λων. Ἐν τούτοις λόγοι ἐπ' ἐσχάτων γίνονται ἐν τῷ Διοι-
κητικῷ Συμβουλίῳ τοῦ Συλλόγου, καθ' οὓς μέλλει νὰ ἀ-
σχοληθῇ οὗτος περὶ τῆς ὅλης πορείας καὶ καταστάσεως
ἀπάντων τῶν ἐν τῇ πόλει Σχολείων, ὡς καὶ περὶ τῆς ἐπὶ
τὸ κανονικώτερον καὶ ὁμοιομορφώτερον διαρρυθμίσεως αὐ-
τῶν.

Ἐκπαιδευσις καὶ μέτρον αὐτῆς.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω περὶ μαθητῶν εἰρημένα ἀριθμοῦν-
ται οὗτοι.

Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ μαθηταὶ	70
Ἐν τῷ Α' Δημοτικῷ Σχολείῳ »	250
» Β' » » »	120
» Γ' » » »	65
Ἐν τῷ Α' Παρθεναγωγείῳ »	235
» Β' » » »	120
» Γ' » » »	30

ἥτοι ἐν ἀπάσαις ὁμοῦ ταῖς σχολαῖς μαθηταὶ 890

Ὑπολογιζομένων δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ εἰς 8,000
παρίσταται ἡ μαθητιῶσα νεολαία κατὰ τὴν ἀναλογίαν
τῶν 11 περίπου πρὸς 100 μὴ ὑπολογιζομένων τῶν εἰς ἰ-
διωτικὰ σχολεῖα φοιτῶντων μαθητῶν ἀνερχομένων εἰς
πεντήκοντα.

Ἐν τοῖς κατωτάτοις τῶν ἐκπαιδευτηρίων πάντες σχε-
δὸν οἱ μαθηταὶ εἰσὶν ἄποροι, τῶν εὐπόρων κατὰ τὴν μι-
κρὰν ἡλικίαν εἰς ἰδιωτικὰ κατὰ προτίμησιν σχολεῖα στελ-
λομένων. Ἐν τοῖς δευτερεύουσι σχολείοις οἱ εὐπόροι πρὸς
τοὺς ἀπόρους εἰσὶν ὡς 20 πρὸς 100, ἐν δὲ τοῖς ἀνωτέροις
ὡς 40 πρὸς 100. Πολλοὶ δὲ τῶν μάλλον εὐπόρων μεταβαί-

νουνσι μετά τὸ πέρας τῶν ἐνταῦθα σπουδῶν των πρὸς τε-
λειοτέραν μαθησιν εἰς Κων)πολιν ἢ Ἀθήνας.

Εὐδοκιμοῦσιν ἐν τοῖς ἀνωτέροις μάλιστα σχολείοις ὡς
ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἄποροι, ὑποστηρίζοντες διὰ τοῦτο κατὰ
τι ὑπό τε τῆς Ἐφορίας καὶ τοῦ Συλλόγου χορηγούντων
αὐτοῖς βιβλία καὶ τὰ λοιπὰ τῆς διδασκαλίας χρήσιμα.

2. Χωρίον Κεστρήτζι.

Οἰκογένηται ἐξήκοντα. Γραμματοδιδασκαλεῖον ἐν τῷ
προαυλίῳ τῆς Ἐκκλησίας ἐντὸς μικροῦ δωματίου. Μαθη-
ταὶ περὶ τοὺς 12· διδάσκαλος ἀδόκιμος μισθὸς αὐτοῦ γρ.
2,500 ἐκ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐξ ἐράνου τῶν χωρικῶν κα-
ταβαλλόμενος. Γλῶσσα λαλουμένη ἐξ ἡμισείας Ἑλληνικὴ
καὶ Τουρκικὴ.

3. Χωρίον Τζαφερλίη.

Οἰκογένηται τεσσαράκοντα. Γραμματοδιδασκαλεῖον ἐν
τῷ προαυλίῳ τῆς Ἐκκλησίας μαθηταὶ περὶ τοὺς 15 δι-
δάσκαλος ἀνεκτός μισθὸς αὐτοῦ γρ. 2,500 ἐξ ἐράνου κα-
ταβαλλόμενος. Γλῶσσα λαλουμένη Τουρκικὴ.

4. Χωρίον Γενὶ-Κιοβιοῦ.

Οἰκογένηται τεσσαράκοντα πέντε. Οὔτε Ἐκκλησία, οὔ-
τε σχολεῖον ἀπύστας ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου χωρίου ὥρα μία
καὶ διὰ τοῦτο δι' ἐκκλησιαστικῆς καὶ εκπαιδευτικῆς ἀ-
νάγκης κατατρέχον ἐς αὐτό.

5. Χωρίον Τζεβιζλίη.

Οἰκογένηται τριάκοντα. Ἐκκλησίαν μὴ ὑπάρχουσαν προς-
παθεῖσι νὰ κτίσῃσι νῦν. Γραμματοδιδασκαλεῖον ὑπάρχει,
μαθηταὶ περὶ τοὺς 12, διδάσκαλος ἀνεκτός. Μισθὸς αὐτοῦ
γρ. 1,500 ἐξ ἐράνου καταβαλλόμενος ὑπὸ τῶν χωρικῶν.
Γλῶσσα λαλουμένη ἡ Τουρκικὴ.

6. Χωρίον Τσαβοῦς-Κιοβιοῦ.

Οἰκογένηται πεντήκοντα. Οὔτε Ἐκκλησία οὔτε σχολεῖον.
Προσπάθειαι καταβάλλονται πρὸς οἰκοδομὴν Ἐκκλησίας.

7. Χωρίον Ἐκρένε.

Οἰκογένηται δεκαπέντε. Οὔτε ἐκκλησία οὔτε σχολεῖον
διὰ τὴν ὀλιγότητα. Γλῶσσα λαλουμένη ἡ Τουρκικὴ.

8. Χωρίον Δερὲ-Κιοβιοῦ.

Οἰκογένηται εἴκοσι πέντε. Οὔτε ἐκκλησία οὔτε σχολεῖον.
Γλῶσσα λαλουμένη Τουρκικὴ τὸ πλεῖστον, καὶ Ἑλληνικὴ
ἐν μέρει. Οἰκογένηται τεσσαράκοντα ἐν αὐτῷ ἀποσικιρτή-
σασαι.

9. Χωρίον Κόζ,λουτζία.

Οἰκογένηται τριάκοντα. Οὔτε ἐκκλησία οὔτε σχολεῖον.

10. Χωρίον Καρά-Χουσεήν.

Ἀποικία ἐκ τῶν περιχώρων Ἀδριανουπόλεως. Οἰκογέ-
νηται ἑκατὸν τεσσαράκοντα, ἐκκλησία ὑπάρχει, σχολεῖον
ἐπίσης πλὴν ἐτοιμόρροπον καὶ ἄθλιον. Μαθηταὶ 60. Σύ-
στημα γραμματοδιδασκαλικόν· μισθὸς διδασκάλου τελούν-
τος καὶ χρεὶ ψάλτου ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ γρ. 4,500 ἐκ τῆς
ἐκκλησίας καταβαλλόμενα. Γλῶσσα λαλουμένη ἡ Ἑλ-
ληνικὴ.

11. Χωρίον Ταπτήκ.

Ἀποικία καὶ αὕτη ἐκ τῶν περιχώρων Ἀδριανουπόλεως
Οἰκογένηται τριάκοντα δύο. Οὔτε ἐκκλησίαν οὔτε σχολεῖον
ἔχουσιν. Ἀπόστασις ἀπὸ Καρά-Χουσεήν ὥρα μία.

Β'. ΔΗΜΟΣ ΒΑΛΤΖΙΚΙΟΥ.

Ἐν τῷ δήμῳ τούτῳ πόλις μὲν ὁμογενῆς ὑπάρχει αὐτὸ τὸ Βαλτζίκιον, κωμόπολις δὲ ἡ Κάβαρνα καὶ χωρία τὰ ἐξῆς ἑπτά· Σιουουτζούκιον, Ίουτζορμάν, Καλκντζί-Δερέ, Σιάβλα, Γουσκιουθενλῆχ, Μιχάλ-Βεη.

1 πόλις Βαλτζίκιον.

Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὑπάρχει ἓν μόνον σχολεῖον κτήμα τῆς Ἑλλαν. Κοινότητος κτισθὲν αὐτῇ πρὸ χρόνων ὑπὸ φιλομούσου τινος Ἰ. Κομνηνοῦ· διδάσκει ἐν αὐτῷ διδάσκαλος εἰς, διδάσκονται δὲ ἄρρενα μὲν 45, θήλεα δὲ 20 τὰ ἐξῆς κατὰ τμήματα μαθήματα.

Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ τμήματι.

Ἑλληνικὰ (Συντόμους ράσεις, Αἰσώπειους μύθους καὶ Λουκιανόν) Γραμματικὴν μετὰ τεχνολογίας Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν, Γεωγραφίαν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, καὶ Κατήχησιν, Γραφὴν καθ' ὑπαγόμευσιν.

Ἐν τῷ συνδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν, Γραμματικὴν, ἀρχὰς Ἑλληνικῶν, τεχνολογίαν, Ἀριθμητικὴν Γεωγραφίαν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Κατήχησιν, Καλλιγραφίαν.

Ἐν τῷ ἀλληλοδιδασκτικῷ τμήματι.

Ἀνάγνωσιν, γραφὴν, ἀριθμῆσιν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς μεθόδου νόμιμα.

Συνετηρεῖτο ἡ σχολὴ αὕτη ἄλλοτε πενιχρότερον ἐκ τοῦ παγκραίου τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπ' ἐσχάτων ὁμῶς ἀνέλαβε τὴν συντήρησιν αὐτῆς ἡ ἐκεῖ συστάς Φιλεκπαιδευτικὴ Ἀδελφότης «Βύζωνη» καθορίσασα ἄπασαν τὴν πρόσδοτον αὐτῆς ἀναβαίνουσαν εἰς 8—9 χιλιάδας γροσίων ὑπὲρ τῆς Σχολῆς καὶ διατιθεμένην ὡς ἐξῆς·

Εἰς μισθὸν διδασκάλου	Γρὸς.	6600
» » Παιδονόμου	»	2000
Τὸ ὅλον	Γρὸς.	8600

Ὑπάρχει ἀνάγκη μεγίστη α) ἐνὸς Παρθεναγωγείου ἅτε δὴ πεντήκοντα περίπου κορασίων ἀγραμμάτων διατελούντων καὶ β) ἐνὸς προκαταρκτικοῦ σχολείου ἐν τῇ ἄνω καὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς κάτω σχολῆς ἀπεχούσῃ συνοικίᾳ, ἔνθα τῇ πρωτοβουλίᾳ καὶ ἀρωγῇ τῶν ἐμπορευομένων ὁμογενῶν ἐκτίσθῃ ἡδὴ ἐκκλησία μὴ ὑπάρχουσα πρότερον καὶ μέλλουσα περιλαβεῖν τοὺς κατοίκους τοὺς ἄλλους εἰς τὰς ὑποβαλλομένας αὐτοῖς πλεκτάνας ἐμπεσεῖν κινδυνεύοντας.

Ἡ ἐφορία τοῦ σχολείου τούτου διμελὲς ἢ τριμελὲς οὐσα συγκροτεῖται ὑπὸ τῶν ἐκεῖ παρεπιδήμων ὁμογενῶν ἐνισχύει ἢ κατὰ διετίαν ἐκλεγομένων. Ἐπιτηρεῖ τὴν ἡθικὴν πορείαν τοῦ καταστήματος καὶ φροντίζει, ὡς προεῖρηται, περὶ τῶν ὑλικῶν αὐτῆς ἀναγκῶν.

Οἰκογένειαι ὁμογενεῖς τὸ πλεῖστον παρεπιδήμοι, ὑπάρχουσι περὶ τὰς ἑκατὸν δέκα, ὧν αἱ πλείσται ἐνδεεῖς, αἱ δ' ὀλίγιστοι εὐποροὶ ὥστε ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν ὁμογενῶν ἐμπόρων οὐδὲν ἤθελον δυνηθῆναι κατορθώσασιν.

2 Κωμόπολις Καβάρης.

Οἰκογένειαι ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· σχολεῖον δημοτικὸν νεόδμητον καὶ χωρητικότητος 160 μαθητῶν. Φοιτῶσι μαθηταὶ 110 διδασκόμενοι ὑπ' ἐνὸς διδασκάλου συνδιδασκτικῶς καὶ ἀλληλοδιδασκτικῶς τὰ ἐξῆς μαθήματα. Ἀνάγνωσιν, Γραφὴν, Ἀριθμητικὴν, Ἱερὰν Ἱστορίαν, Κατήχησιν, Γεωγραφίαν, καὶ Ἑλληνικὴν Ἱστορίαν. Ὁ διδάσκαλος οὐκ εὐκαταφρόνητος διὰ τὰς δυνάμεις, ἀξιεπαινος μάλιστα διὰ τὰ αἰσθήματα καὶ τὸν ζῆλον. Ὑπῆρχεν ἀνάγκη μεγίστη Παρθεναγωγείου, ὅπερ συνέστη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου τῇ εἰσηγήσει καὶ συνδρομῇ τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου. Ἡ διδάσκαλος ἀδύνατος εἰς τὰ γράμματα, ἱ-

κανή περί τὸ χειροτεχνεῖν χρηστὴ τὴν πολιτείαν. Μισθὸς διδασκάλου Γρ. 4,200 ἐκ τοῦ παγκαρίου καταβαλλόμενος. Μισθὸς τῆς διδασκάλου γρ. 2,890 ὧν γρ. 1040 καταβάλλονται ὑπὸ τῶν κατοίκων ἐξ ἐράνου καὶ γρόσια 1850 ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἡμῶν. Μαθήτρια φοιτῶσι 35 διδασκόμεναι ἀρχὰς ἀναγνώσεως, γραφῆς, ἀριθμῆσεως. Γλῶσσα λαλουμένη ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαίρεσεων ἡ Τουρκικὴ.

3 χωρίον Σιουσοτζούκιον.

Οἰκογένηται ἑκατὸν τριάκοντα. Ἔχουσι σχολεῖον δημοτικὸν εἰς ὃ φοιτῶσιν ἀτάκτως μαθηταὶ 50 περίπου. Ἀμέλεια διδασκάλου, ἀμέλεια ἱερέως, ἀμάθεια γονέων, κακὰ τρία ἐπιφέροντα μεγίστην ἀταξίαν εἰς τὰ κατὰ τὴν σχολὴν. Τρόπος ὠρισμένος τοῦ διδάσκειν δὲν ὑπάρχει. Ἄνευ τῶν προμνησθέντων τριῶν κακῶν ἤθελον φοιτᾶ εἰς τὸ σχολεῖον καὶ περὶ τὰ 50 κοράσια. Μισθὸς διδασκάλου τελούντος καὶ χρέη ψάλτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ γρ. 4500 ὑπὸ τῶν χωρικῶν καὶ ἐκ τοῦ παγκαρίου τῆς Ἐκκλησίας καταβαλλόμενος. Δυσμένεια τῶν χωρικῶν κατὰ τοῦ διδασκάλου καὶ ἱερέως. Γλῶσσα λαλουμένη ἡ Τουρκικὴ.

4 χωρίον Ἰουτζ-ὄρμάν.

Οἰκογένηται τριάκοντα πέντε διδασκαλὸς φερέοικος διδάσκει περὶ τοὺς 30 μαθητάς τὰ κοινὰ λεγόμενα γράμματα. Ἐκκλησία μὴ ὑπάρχουσα κτίζεται νῦν ἐν τῷ προαυλίῳ αὐτῆς, κτισθήσεται καὶ σχολὴ δι' ἣν ὑπεσχέθη ὁ Σύλλογος ἡμῶν γρ. 1000. Μισθὸς διδασκάλου γρόσια 2,500 ὑπὸ τῶν χωρικῶν καταβαλλόμενος.

5 χωρίον Καλαητζι-Δερέ.

Οἰκογένηται ἑπτὰ διὰ τὴν ὀλιγότητα μὴ δυνάμεναι συντηρεῖν διδασκαλόν. Μαθηταὶ διὰ σχολεῖον ὑπάρχουσι 4. Ἀπόστασις ἀπὸ Ἰουτζ-ὄρμάν ὥρα δύο καὶ ἡμίσειαι.

6 χωρίον Κερασιέτ.

Οἰκογένηται δώδεκα διὰ τὴν ὀλιγότητα μὴ δυνάμεναι συντηρεῖν διδασκαλόν. Ἀπόστασις ἀπὸ Καλαητζι-Δερέ ὥρα μία.

7 χωρίον Σιάβλα.

Οἰκογένηται ὁμογενεῖς τεσσαράκοντα ὅκτω ἀρρήθθησαν τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ σχολεῖον. Τοὺς παῖδας αὐτῶν συμποσούμενους εἰς μαθητάς 25 διδάσκει ἐν τινὶ ἐμμίθῳ οἰκίῳ τι διδασκαλὸς τελειόφοιτος τῆς ἐν Βάρνη Ἑλληνικῆς Σχολῆς. Μισθὸς αὐτοῦ γρ. 150 κατὰ μῆνα. Τοῦ ὅλου μισθοῦ γρ. μὲν 400 κατέβαλεν ὁ Σύλλογος ἡμῶν, τὰ δὲ λοιπὰ καταβαλοῦσιν οἱ χωρικοὶ ἐξ ἐράνου. Τὸ χωρίον τοῦτο δεῖται ὑποστηρίξεως.

Γ'. ΔΗΜΟΣ ΜΑΓΚΑΛΙΑΣ.

Ἐν τῷ δήμῳ Μαγκάλιας πόλις μὲν ὁμογενῆς ὑπάρχει αὕτη ἡ Μαγκάλια χωρὶς δὲ τὰ ἐξῆς τρία Κοπουστζού, Χατζηλάρ, Ἀκ-Πουνάρ.

1 πόλις Μαγκάλια.

Πόλις παρχλὸς ἔχουσα μέλλον ἐμπορικὸν καὶ οἰκογενεῖας χριστιανικὰς τριάκοντα πέντε, ὧν εἴκοσι καὶ πέντε ἑτερογενεῖς, δέκα δὲ ὁμογενεῖς. Οἱ ἑτερογενεῖς ἔχουσι μικρὸν τι σχολεῖον, πλὴν οἱ ὁμογενεῖς δὲν ἔχουσιν. Εἶχον ἀρχίσει οἰκοδομεῖν πλὴν ἀρῆκαν ἐν θεμελίῳις Ἐκκλησίαν τινά. Τῇ προποσῇ τῆς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἐκπεμφθείσης ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ἐγένετο ἔρανος ὑπὲρ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς οἰκοδομῆς ταύτης ἀνελθὼν εἰς 106 λίρας τότε καὶ εἰς 150 κατὰ τὰ φαινόμενα ἀνελευσόμενος. Πρόκειται νὰ γίνη ἀρχὴ τῆς οἰκοδομῆς κατὰ τὸ προσεχὲς ἔαρ. Ὁ Σύλλογος ἡμῶν ἰδιαιτάτην ἐριστᾶ τῇ πόλει ταύτῃ προσοχὴν τῶν

ἐν Κων]πόλει Συλλόγων διὰ τε τὸ ἄλλως ἐπικάιρον καὶ διὰ τὸ παράλιον τῆς θέσεως. Αὕτη ἐστὶν ἡ πάλαι Κάλ-
λατις.

2 χωρίον Κοπουσιζοῦ.

Οἰκογένηται πέντε· μὴ δυνάμεναι διὰ τὴν ὀλιγότητα συντηρεῖν σχολήν.

3 χωρίον Χατζηλάρ.

Οἰκογένηται πέντε· μὴ δυνάμεναι διὰ τὴν ὀλιγότητα συντηρεῖν σχολήν.

4 χωρίον Ἀκ-Πουνάρ.

Οἰκογένηται ὀκτώ· μὴ δυνάμει διὰ τὴν ὀλιγότητα συν-
τηρεῖν σχολήν.

Δ'. ΔΗΜΟΣ ΠΑΖΑΡΤΣΙΚΙΟΥ.

Ἐν τῷ δήμῳ Παζαρτσικίου πόλις μὲν ὑπάρχει αὐτὸ τὸ
Παζαρτσικιον χωρὶα δὲ τὰ ἐξῆς ἐπτὰ· Γενί-Μαχαλέ, Κε-
ρελλές, Καρχ Κούρτ, Τσαμουρλοῦ, Μπογτάν Κιοβιοῦ, Κι-
ζηλτζιζαλάρ, Σιατῆ-Κιοβιοῦ.

1 πόλις Παζαρτσικιον.

Οἰκογένηται τεσσαράκοντα, ἀρχειρεθεῖσαι Ἐκκλησίαν καὶ
σχολεῖον καὶ μὴ δυνηθεῖσαι οἰκοδομησασθαι ἄλλην ἄλλως
τε καὶ διότι ἀπομονωθεῖσαι καὶ μυρίας διὰ τοῦτο ὑφιστά-
μεναι πιέσεις ὀκνοῦσι καὶ αὐτὸν αὐτῶν τὸν ἐθνισμὸν ἐκ
τοῦ μτρανοῦς νὰ ὁμολογήσωσι. Κέντρον ἐπαρχίας ὑπάρχουσα
ἡ πόλις αὕτη εἶχεν ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τοῦ ἡμετέρου
Συλλόγου, ἀποφασίσαντός ποτε δραμεῖν γενναιότερον εἰς
στήριξιν τοῦ κινδυνεύοντος ἐν αὐτῇ Ἑλληνισμοῦ. Ἀλλὰ
περιστάσεις τινὲς ἀνέβηλον καὶ ἀναβάλλουσιν ἐτι τὰς μελ-

λούσας γενέσθαι ἐνεργείας. Γλῶσσα λαλουμένη ἡ Τουρκικὴ
τὸ πλεῖστον καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ἐν ὀλίγοις. Οἰκοδομὴ ἐκκλη-
σίας καὶ σχολῆς ἀναγκαιοτάτη πλὴν καὶ ἡμῖν γε μόνους
διὰ τὴν ἀδυναμίαν δυσχερεστάτη.

2 χωρίον Γενή-Μαχαλέ.

Οἰκογένηται εἴκοσιν. Οὔτε Ἐκκλησία οὔτε σχολεῖον.
Γλῶσσα ἀποκλειστικῶς λαλουμένη ἡ Ἑλληνικὴ παρεφθαρ-
μένη. Ἀποικία ἐκ τῶν περὶ Μεσημβρίαν χωρίων. Ἀμετά-
πτωτος εἰς τὰ πατρῶα ἐγκατετήρησις. Ἀπόστασις ἐκ Πα-
ζαρτσικίου μικρά. Πόθος ἀκρατος Ἐκκλησίας καὶ Σχολῆς
ἐν Παζαρτσικίῳ τυχὸν οἰκοδομουμένης.

3 χωρίον Καρελλές.

Οἰκογένηται εἴκοσιν οὔτε ἐκκλησίαν ἔχουσιν οὔτε σχολεῖον.
Γλῶσσα, καταγωγῇ, πόθοι κτλ. ὡς ἐν Γενή-Μαχαλέ.

4 χωρίον Καρχ-Κούρτ.

Οἰκογένηται δέκα, οὔτε Ἐκκλησίαν ἔχουσιν οὔτε σχο-
λεῖον. Γλῶσσα, καταγωγῇ, πόθοι καὶ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω.

5 χωρίον Τσαμουρλοῦ.

Οἰκογένηται ὀκτώ· οὔτε ἐκκλησίαν ἔχουσιν οὔτε σχο-
λεῖον διὰ τὴν ὀλιγότητα, πλὴν δύνανται προσέρχεσθαι εἰς
τὰ ἐν Παζαρτσικίῳ ὑπάρχοντα.

6 χωρίον Μπογτάν Κιοβιοῦ.

Οἰκογένηται πέντε· τὰ λοιπὰ ὡς ἐν Τσαμουρλοῦ.

7 χωρίον Κηζηλτζαλάρ.

Οἰκογένηται τέσσαρες. Τὰ λοιπὰ ὡς ἐν τῷ ἀνωτέρω.

8 χωρίον Σιαδῆ Κιοβιοῦ.

Οἰκογένηται τέσσαρες. Τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω.

Ε'. ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΒΑΤΗ.

Κατὰ τὸν δῆμον τοῦτον ἐν μιᾷ μόνῃ πόλει φαίνονται ὁμογενεῖς, ἐν αὐτῇ τῇ πόλει Προβατῇ ἀριθμούμενοι εἰς οἰκογενεῖς εἴκοσι πέντε. Ἦσαν πολλῶ πλείους πλὴν ἀφαιρεθεῖσαι βίᾳ τὴν ἐκκλησίαν καὶ μονωθεῖσαι ἡλαττώθησαν εἰς τοσαύτας τῶν λοιπῶν ἀποχωρησασῶν πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους. Νῦν οὔτε ἐκκλησίαν ἔχουσιν οὔτε σχολεῖον· ὁ παρχει ἱερεὺς τις τελῶν αὐτοῖς τὰ ἀπαραίτητα τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων βάπτισιν, ἀγισμὸν κηδεῖν καὶ τοιαῦτα. Ἀρὰ τῇ πρώτῃ αὐτοῦ συστάσει πρὸς τὴν πόλιν ταύτην εἶχε στρέψει τὸ βλέμμα ὁ Σύλλογος πλὴν ἀπέτυχε διὰ τὴν ἀσθένειαν αὐτοῦ καὶ σμικρότητα. Τὸ δικητικὸν αὐτοῦ συμβούλιον διανοεῖται νῦν νὰ πέμψῃ τινὰ διδάσκαλον. Ἡ θέσις ἐπίκαιρος ἄλλως καὶ διότι αὐτῆς σπληνισμένης ἀναφανήσονται καὶ τινα τῶν χωρίων κατ' ἀνάγκην νῦν τὰ τῶν ἀλλοτρίων πρεσβεύοντα. Διὰ τοῦτο οἰκοδομὴ Ἐκκλησίας καὶ σχολῆς ἀναγκαιοτάτη.

ΣΤ'. ΕΠΙΜΕΤΡΟΝ.

Ἐν τῷ Ἐπιμέτρῳ τούτῳ σημειοῦνται αἱ δύο ὁμογενεῖς καὶ ἀρτισύστατοι Κοινότητες Σούμλας καὶ Ρουστουκίου· διότι αὗται μεμωνωμένα οὗσαι ἐν μέσῳ τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου, καὶ εἰς ταχίστην μεθ' ἡμῶν διὰ τὸν παρεμπιπτόντα σιδηρόδρομον συγκοινωνίαν εὐρισκόμεναι ἤδη περιελήφθησαν εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐνεργειῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς Συλλόγου πρῶτον τοῦτο πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀρχῆθεν ὁνειρού αὐτοῦ βήμα ποιουμένου, ὅπερ ἐστὶν ἡ καθ' ἡμᾶς τὴν Κάτω Μοισίαν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ ἐπέκτασις.

1 Κοινότης Σούμλας.

Οἰκογένηται ἐν ἀρχῇ τῆς συστάσεως τῆς Κοινότητος ἡ-

σαν ἐπτά· νῦν ἀριθμοῦνται εἰς τεσσαράκοντα. Δι' αὐτοπροαιρέτων ἐράνων, δι' ἰδιωτικῶν ἐκ Κων]πόλεως δωρεῶν, καὶ διὰ συλλογῆς συνδρομῶν ἐν Βαλτσικίῳ καὶ Κωνσταντσα ἡγόρασαν οἰκοπέδον καὶ ὠκοδόμησαν Ἐκκλησίαν μετὰ προσηρητμένων κελίων χρησιμευόντων ὡς σχολῶν ἀντὶ γροσίων 47 χιλιάδων. Ἰερέα ἔχουσιν δραστηριώτατον καὶ τῇ ἀποστολῇ αὐτοῦ ὅλως ἀφωσιωμένον. Ἀνάγκη μεγίστη διδασκάλου καὶ διδασκαλίσσης· διότι οἱ παῖδες αὐτῶν ἄρρενες καὶ θήλειες περὶ τοὺς 50 φοιτῶσιν εἰς Βουλγαρικά καὶ Ἰσραηλιτικά σχολεῖα. Αἱ οἰκογένηται αὗται εἰσι τὸ πλεῖστον Ἑπειρωτικαὶ καὶ Μακεδονικαί· καὶ διὰ ταῦτα ὁ Σύλλογος ἡμῶν συνέστησεν αὐτάς τῳ Ἑπειρωτικῷ Συλλόγῳ καὶ τῇ Μακεδονικῇ Ἀδελφότητι Κων]πόλεως παρχαλῶν ἵνα χορηγήσωσιν αὐταῖς τὰ μέσα τῆς προλήψεως τῶν διδασκάλων τούτων.

2 Κοινότης Ρουστουκίου.

Συνέστη ἡ κοινότης αὕτη πρὸ ἐνὸς ἀκριβῶς ἔτους. Ἀριθμεῖ 350 ψυχάς. Κέκτηται ἀπὸ ἐξαμηνίας σχολεῖον δικημοτικὸν ἐν ᾧ διδάσκουσιν οἱ δύο τῆς Κοινότητος ἱερεῖς οἱ καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τελοῦντες· διδάσκονται δὲ τὰ προκαταρκτικὰ μαθήματα, μαθηταὶ ἄρρενες μὲν 35, θήλειες δὲ 12. Μισθὸς ἱερέων ἀμφοτέρων ὁμοῦ γροσία 12000 τὸ ἔτος ἐκ προκατετιμῶν μηνιαίων συνδρομῶν τῶν μελῶν τῆς Κοινότητος καταβαλλόμενος. Ἐπέρχεται ὁσονούπω ἀνάγκη μεγίστη ἀνωτέρων ἥτοι Ἑλληνικῶν μαθημάτων καὶ ἐπομένως ἀνάγκη ἐνὸς διδασκάλου καὶ μιᾶς διδασκάλου καταλλήλου διὰ τὰ μαθήματα ταῦτα. Ἡ Κοινότης ἀρτισύστατος οὖσα πόρους σταθεροὺς μὴ κεκτημένη καὶ ὁμοῦ ἱκανὰ καταβάλλουσα πρὸς τὰς νῦν αὐτῆς ἀνάγκας δεῖται ἀληθῶς βοήθειας καὶ ἀρωγῆς πρὸς θεραπείαν τῆς ἐπελευσμένης ἀνάγκης.

Ἐν Βάρνη, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1873.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΕΤΟΥΣ 1873—1874 (1).

Παριερώτατε Δέσποτα,

*Προσφιλείς μοι συνάδελφοι καὶ λοιπὴ φιλόμουσος
ὁμήγουρις.*

A.

Τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ ἡμῶν Συλλόγου ἤδη διανύσαντες, τὸ δεύτερον σήμερον εἰς τὸ τῶν Μουσῶν τοῦτο ἱερὸν συνερχόμεθα, ἵνα τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἑορτὴν τὴν σήμερον ἀγομένην τελέσωμεν.

Καὶ τοῦ μὲν κανονισμοῦ ἡμῶν διακελεύοντος τοῦ δὲ νῦν τὰ κατὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου ἐμπειστευμένου συμβουλίου συνευδοκούντος παρέρχομαι μετὰ τάς ὑπὸ τῆς θρησκείας καταπεμφθείσας ἡμῖν εὐλογίας, ἵνα ἔνθεν μὲν προσαγορεύσω τὴν φιλόμουσον ταύτην καὶ καλὴν ὁμήγουριν, ἔνθεν δὲ τὸ κυριώτερον, δώσω λόγον τῶν κατὰ τὸ δεύτερον Συλλογικὸν ἔτος τῷ περὶ ἐμὲ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ πεπραγμένων.

Εἰσηγητὴς κατὰ τε τὴν τοῦ Συλλόγου ἐπεικὴ μοι ψῆ-

(1) Ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ τέως προέδρου κ. Γ. Ι. Φλώρη κατὰ τὴν 31 ὁκτωβρίου ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ Συλλόγου ἡμῶν.

φρον καὶ κατ' εὐμενῇ πάντως τῶν ἐν τῷ συμβουλίῳ λίαν μοι περισπουδᾶστων συναδελφῶν μου ἀπόφασιν ἐν τῇ ἐφ' ἑρτῇ τυγχάνων ταύτῃ, γενναῖόν τι καὶ ὑψηλὸν καὶ ὠραῖον ἔπρεπε νὰ φέρω τὸ ἐν ἐμοὶ πρὸς ἐντολὴν τοιαύτην ἐφ' ὅδιον. Αἱ γλυκύτεραι τῶν ἐθνικῶν ἀναμνήσεων, τὰ θερμότερα τῶν αἰσθημάτων, καὶ αἱ τερπνότεραι τῶν ἐλπίδων ὡς ἐξ αὐτομάτου καὶ κατὰ τινὰ ἀνωθέν ποθεν ἐμπνευσιν ἐπιφοιτῶσι πάντως ἐν ὑμῖν πᾶσι καὶ πάσαις κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην. Καὶ πρὸς πάντα μὲν ἄλλον, ᾧ ἡ φύσις τὰ τῆς φιλοκαλίας δῶρα πολλὰ ἐδαψιλεύσατο, αἱ ἀναμνήσεις ἐκείναι, τὰ αἰσθηματικά ταῦτα καὶ αὐταὶ αἱ ἐλπίδες, ὠραία ἤθελον ὑπόκεισθαι καὶ εὖσμα ἀνθ' ἑξ ὧν εὐπρεπῇ καὶ καλλιχρῶμον τῇ πανηγύρει ταύτῃ νὰ πλέξῃ τὸν στέφανον.

Καὶ τῷ ὄντι ἡ δρᾶς τῶν ἀποίκων ἐκείνη ἡ ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἰς τὰ ἄβυστα καὶ ἀνυδρα ταῦτα ἐκπεμφθεῖσα μέρη καὶ ὡς τις φρυκτωρὸς ἀπ' αἰῶνων ἐνταῦθα τοῦ ἄλλου ταχθεῖσα ἑλληνικοῦ, ὁποῖας καὶ ὁπόσας ἐν ἡμῖν δὲν ἐξεγείρει ἄρά γε τὰς ἀναμνήσεις; ἡ δὲ καρτερία καὶ πίστις μεθ' ὧν κατὰ τῆς ἐπιφορέας αἰῶνων τοσούτων, αἰῶνων μεστῶν συμφορᾶς καὶ πάσης συλλήβδην κακότητος ἐπάλαμψε, ἡ καρτερία καὶ πίστις μεθ' ὧν ἄσβεστον τὸ ἐκ τῆς μητρικῆς ἐστίας πῦρ ἐτήρησεν ἵνα εὐλαδῶς ἡμῖν τοῖς ἐκγόνοις αὐτῷ μεταδῶ ὅποια καὶ ὁπόσα δὲν ἐμβάλλει ἡμῖν τὰ αἰσθηματικά; ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ τοῦτο τὸ ὕψ' ἡμῶν τῶν ἐκγόνων συνδαυλισθὲν καὶ αἱ μάλλον συνδαυλιζόμενον τὸ ταῖς ζωοπαρούσις αὐτοῦ φλοεῖν οὐ μόνον ἡμᾶς αὐτοὺς θάλλον καὶ ζωογονοῦν, ἀλλὰ καὶ τοὺς περὶ ἡμᾶς ἐν σκοτίᾳ τέως διαπορευομένους φωτίζει. Ὅποιας καὶ ὁπόσας δὲν χορηγεῖ ἡμῖν τὰς περὶ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδας; Πλὴν ἄμουςτος ἐγὼ καὶ ἄκομψον ἔχων τὴν αἴσθησιν καὶ ἀπειράκαλον τὴν χεῖρα οὐδέποτε τι τῶν ἀνθέων τούτων κατὰτολμήσω. Ἐν βλέμμα ἐπ' αὐτῶν μόνον ἔστρεψα, ἐν βλέμμα δέους καὶ θαυμασμοῦ, ἐν βλέμμα καὶ τοῦτο παρδίκον. Ἀρίων δ' ἀνεπιφθύνως ἄλλοις ἐμπειροτέροις ἐ-

μοῦ καὶ εὖ πρὸς τοῦτο πεφυκόσι τὸ ἐπιφθονον καὶ ὠραῖον τοῦτο ἔργον, καὶ ὀλίγιστα ταῦτα ὑμᾶς προσαγορεύσας μετὰ βῆναι εἰς τὸ δεύτερον τοῦ λόγου μου κεφάλαιον τὸ καὶ ὡς προείρηται, κυριώτερον. Πλὴν μικρὰ τινα καὶ περὶ αὐτοῦ προλογίσασθαι ἐπιτραπήτω μοι. Κατ' αὐτὸ δηλονότι ὀφείλω συμφώνως πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ διακελευόμενα νὰ δώσω λόγον καὶ εὐθύνας τῶν μετὰ τοῦ περὶ ἐμὲ διοικητικοῦ Συμβουλίου πεπραγμένων μοι, ἢ ὡς ἔπος εἴπειν νὰ ἐκτυλίξω πρὸ ὑμῶν ἐν τῇ λογοδοσίᾳ ταύτῃ ὡς ἐν τινι ἱστορικῷ ὑπομνήματι τὴν κατὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔτος πορείαν καὶ ἐνέργειαν τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ ἡμῶν Συλλόγου. Καὶ μακρόν μὲν, ἴσως δὲ καὶ ἡμιστά ἐπαγωγὸν ὑμῖν ἔσται τὸ ἔργον, ἀλλ' οὐχ ἦτον καὶ πῶς οὐκ ἐπιζήμιον. Καὶ τὸν μὲν ἐκ τοῦ μήκους προσζητησόμενον ὑμῖν ὄχλον θέλω προσπαθῆσαι πάντοτε νὰ μετριάσω ποικίλον, κατὰ Κλήμεντα τὸν Ἀλεξανδρεῖα τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ποιούμενος, ὡς αὐτὸ που τοῦνομά φησι, διεστρομμένον, ἀπ' ἄλλον εἰς ἄλλο συνεχῆς μετιὸν καὶ ἕτερον μὲν τὸ κατὰ τὸν εἰρμόν τῶν λόγων μὲν ὡς ἐνδεικνύμενον δὲ ἄλλο τι». Ἐπειδὴ δὲ κατὰ Διόδωρον τὸν Σικελιώτην «Ἡ διὰ τῆς ἱστορίας περιγινόμενη σύνεσις τῶν ἀλλοτριῶν ἀποτειγμάτων τε καὶ κατωρθωμάτων ἀπείρατον κακῶν καὶ ἀκίνδυνον ἔχει τὴν διδασκαλίαν τοῦ συμφέροντος», ἐλπίζω ὅτι ἡ ἱστορικῶς γενησομένη αὕτη ἀφήγησις οὐκ ἔσται ὑμῖν ὅλως ἄσυντελὴς πρὸς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι εὐκταιοτέραν τοῦ σωματεῖου διοίκησιν, πρὸς ἣν πάντες μετὰ πόθου ἀποβλέπομεν. Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκείτωσάν μοι ἐν προσιμίᾳ. Ἦδη δ' ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον.

Β.

Γνωστὸν ὑμῖν, φιλόμουσοι Κύριοι, ἐκ τῆς πέρυσι γενομένης λογοδοσίας, ὅτι αἱ περὶ ἀρχαιρεσιῶν συγκροτηθεῖσαι συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀπένεμαν τὴν μὲν Προεδρείαν ἐμοὶ τῷ καὶ πάλιν τὴν τιμὴν τοῦ πρὸς ὑμᾶς λόγου ἔχοντι τὴν δὲ ἀντιπροεδρείαν τῷ κ. Β. Βάλληνδᾳ, τὴν γενικὴν γραμματεῖαν τῷ κ. Μιχ. Εὐσταθιάδῃ, τὴν ἐιδικὴν τῷ κ. Νικολ. Κωνσταντίνου τὴν ταμειᾶν τῷ κ. Θεοχάρει Ἀβλαβίδῃ, τὸ συμβουλευτικὸν χρέος τοῖς κ. Γ. Κομισσοπούλου, Β. Βελισαρίῳ, Χ. Εὐσταθιάδῃ καὶ κ. Πωγωνιάτῳ (τῷ καὶ ὕστερον παραιτηθέντι καὶ ὑπὸ τοῦ ἐπιλαχόντος κ. Ἐλ. Πασιᾶ ἀντικαταστήνenti) ἐπιφυλάττειν.

Γνωστὸν ὑμῖν πρὸς τούτοις ὅτι ἔργα μὲν τοῦ Συλλόγου τέως παρίσταντο ἡ ἰδρυσις τοῦ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς συνοικίᾳ Σουλτανιᾷ δημοτικοῦ Σχολείου, ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἐν Καθάρνῃ οἰκοδομουμένης τότε σχολῆς τῶν ᾠρέων, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς αὐτόθι ἰδρύσεως Παρθεναγωγείου, περικοπὴ δ' αὐτοῦ γρόσια 12,699.

Οὕτω τοίνυν συντεταγμένοι τε καὶ συγκεκροτημένοι οἱ προμνημονευθέντες εἰσῆλθον ἐπ' αἰσίσις λίαν οἰωνοῖς εἰς τὸ δεύτερον Συλλογικὸν ἔτος τὸ ἀπὸ πρώτης τοῦ προπερελθόντος Ἰβρίου ἀρχάμενον καὶ τὴν 31 τοῦ παρελθόντος Αὐγούστου λήξαν.

Καὶ πρῶτον μὲν κατὰ ῥητὸν ἄρθρον τοῦ τότε ἰσχύοντος κανονισμοῦ ἐπελήφθημεν τῆς ἀναθεωρήσεως αὐτοῦ, ἥτις εἰς ἐπιτροπὴν ἐιδικὴν ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀνατεθεῖσα καὶ εἰς μίαν μὲν τοῦ Συμβουλίου συνεδρίαν, εἰς δύο δὲ τοῦ Συλλόγου γενικὰς ὑποβληθεῖσα συνετελέσθη, καὶ ὁ ἐκ τούτου προελθὼν Κανονισμὸς ἐψηφίσθη, καὶ ἰσχύει ὡς γνωστὸν ἕκτοτε ἐπὶ τριετίαν ὅλην.

Δεύτερον δὲ, ἐπειδὴ ἡ ἐν Καθάρνῃ σύστασις Παρθεναγω-

γείου διοργανοῦτο ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, καὶ ἐμελλε νὰ λάβῃ χώραν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου, τὰ κατ' αὐτὴν ἐλογισάμεθα ἐν τοῖς πρώτοις ἡμῶν πρακτικοῖς μελήμασιν. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὰ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐκ προτέρων μετὰ τῆς Κοινότητος Καθάρνης συντεθειμένη ἡ τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου διδάσκαλος μισθοδοτουμένη ἐν μέρει μὲν ὑφ' ἡμῶν, ἐν μέρει δ' ὑπ' ἐκείνης ἐμελλε νὰ σταλῇ ἐντεῦθεν, εὐρόντες τελειόφοιτόν τινα τοῦ καθ' ἡμᾶς Παρθεναγωγείου μαθητρίαν, ἱκανὴν καὶ πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο κατάλληλον τε καὶ οὐχ ὁλως ἄπειρον, ἐμισθώσαμεν καὶ ἐξαπεστείλαμεν αὐτήν. Πλὴν ὀλιγίσταις ἡμέραις ὕστερον ἐπέστρεψεν αἰφνης πρὸς μεγίστην ἡμῶν λύπην εἰς τὰ ἴδια, λόγῳ ὅτι οὐκ ἂν δυνήθει ἐν τῇ κωμοπόλει ἐκείνῃ διαβιῶναι. Πολλὰς κατόπιν πρὸς εὑρεσιν ἄλλης κρούσαντες θύρας καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν ἡμετέραν γνώμην καταλληλοτέρας εἰς τὴν ἀκαταλληλοτέραν καταφυγόντες, κατελήξαμεν εἰς τινὰ, ἄλλοτε βοηθὸν τοῦ ἀλληλοδιδασκτικοῦ τμήματος τοῦ παρ' ἡμῖν Παρθεναγωγείου, νεανίδα χρηστὴν τὴν πολιτείαν, ἱκανὴν περὶ τὸ χειροτεχνεῖν, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν ἀσθενῶς περὶ τὴν γραμματικὴν ἱκανότητα ἔχουσαν. Τῇ ἀθηνεΐᾳ ταύτῃ ἐστρέψαμεν ἄρ' ἐνός εἰς τὴν μικρότητα τῶν διδασκτῶν μαθημάτων, εἰς συλλαβισμούς ὡς εἶπεν καὶ ἀπλὰς ἀναγνώσεις περιοριζομένην, ἀποβλέποντες, ἄρ' ἐτέρου δὲ καὶ πρὸς τὸ τῆς παροιμίας ἐκεῖνο «ἂν μὴ παρῇ κρέας ταίριε στερκτέον» συμμορφούμενοι· ἐχορηγήσαμεν αὐτῇ γρόσια 156 κατὰ μῆνα ἥτοι γρ. 1872 καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἅτινα καὶ ἐδόθησαν ἐκ τῆς παρ' ἡμῖν εὐρισκομένης τότε ποσότητος τῶν γροσίων 5837.50 τῶν προερχομένων ἐκ τῶν ὑπὲρ ἐπαρχιακῶν ἀναγκῶν δωρημάτων τῶν ἐν Κων/πόλει Συλλόγων τοῦ τε δηλονότι Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ καὶ τοῦ Θρακικοῦ. Ἡ δὲ τῆς Καθάρνης Κοινότης ἐχορήγει τῇ διδασκάλῳ ταύτῃ λίρας τουρκικὰς δέκα (10) ἐτησίως καὶ κατοικίαν μετὰ καυσίμου ὕλης καὶ διατροφῆς δωρεάν. Πάντες οἱ κάτοικοι

τῆς τε Κωμοπόλεως ταύτης καὶ τῶν περὶ τὴν χωρίων γενικῶς ἐπὶ τῇ συστάσει τοῦ φυτωρίου τούτου ἐπεκρότησαν καὶ πάντες ὡς πρὸς ἐθνικόν τι χρῆμα πρὸς αὐτὸ ἀποδίδουσι. Πλὴν περὶ τούτου ὡς καὶ περὶ τῶν καρπῶν τοῦ ἰδρυμάτος τούτου ἐροῦμέν τινα καὶ κατωτέρω· ἐν τούτοις σημειοῦμεν ἐνταῦθα ὅτι τῇ τε εἰσηγήσει τῆς πρότερον κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα ἐκπεμφθείσης ὑπ' ἡμῶν ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐν Καθάρνῃ δημοδιδασκάλου καὶ ζηλωτοῦ τῆς ἐθνικῆς προαγωγῆς κ. Χ. Χαρπῆ, ἐπέμψαμεν τινα αὐτῷ βιβλία, ἵνα διανεμηθῶσι πρὸς φιλοτιμίαν τῆς ἐκ τῶν μαθητῶν κατὰ τὰς ὑπὸ τῆς προμνημονευθείσης ἐπιτροπῆς ἐκ τοῦ παρχαρχήματος γενομένης ἐξετάσεως καλλιστεύσασιν.

Μικρὸν ὕστερον ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου Ἰούτα-Όρμάν μετὰ συστατηρίου παρὰ τῆς κοινότητος Καθάρνης γράμματος, καὶ ζητῶν παρ' ἡμῶν διδάσκαλον διὰ τὸ χωρίον Σάβλας, τοῦ τέως ὑπάρχοντος αἰφνης ἀποχωρήσαντος. Καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἐφημερίου καὶ ἐκ τοῦ τῆς Καθάρνης γράμματος τὸ δι' ἐθναλογικὰς σκοπὰς κρίσιν τῆς αἰτήσεως καταμαθόντες, σπουδαίως πρὸς ἐκπλήρωσιν αὐτῆς εἰργάσθημεν. Πλὴν καὶ πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς ὡς καὶ πρότερον προσεκόψαμεν δυσχερεῖας, πολλοὶς μὲν τῶν τῆς ἡμετέρας Ἑλληνικῆς Σχολῆς τελειοφοίτων καὶ ἀπύρων μαθητῶν τὴν θέσιν ταύτην προτείναντες, παρὰ πάντων δὲ σχεδὸν ἀπαντήσεις ἀρνητικὰς ἐπὶ διαφόροις προτάσεσι λαβόντες. Κατελήξαμεν δ' ἐν τέλει εἰς τινα Ἀναστάσιον Γεωργιάδην, νέον χρηστὸν λίαν τὴν πολιτείαν, τελειοφοίτον τῆς προρρηθείσης ἡμῶν Σχολῆς, καὶ ἐπέμψαμεν αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ γροσίων 150 κατὰ μῆνα καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τοῦ ἔχειν τὴν κατοικίαν, τὴν διατροφὴν, καὶ λοιπὴν θεραπείαν δωρεάν. Ἐπειδὴ δ' ἐμάχχαμεν παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἐφημερίου τὰ κατὰ τὴν σπάνιν τῶν πόρων τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου, ἔγνωμεν ἀναλαβεῖν καὶ ἀνελάθμεν τὸ ἐν τέταρτον τῆς ἑκτοῦς μέχρι

τέλους Ἰουλίου μηνὸς ὀκταμήνου μισθοδοσίας τοῦ διδάσκαλου γροσίων 1200 ἥτοι γροσία 400 ἅπερ ἐδόθησαν ὡσαύτως ἐκ τῶν αὐτῶν ἐν ἡμῖν κειμένων δωρεῶν τῶν ἐν Κωνσταν/πόλει Συλλόγων. Καὶ ταῦτα μὲν πάντα εὐχρηστήσαν τοῖς ἐν τῷ χωρίῳ Σάβλας ὁμογενέσι, καὶ ἐστήριζάν πως τὸ πρότερον κλονούμενον αὐτῶν φρόνημα, ὃ δὲ διδάσκαλος διὰ τε τῆς χρηστῆς αὐτοῦ πολιτείας καὶ διὰ τῆς περὶ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον ἐπιμελείας τὴν ἀγάπην τῶν Σαβλαίων πάντων ἐπεσπῆσατο. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω.

Χρόνῳ δ' ὕστερον ἀρικνεῖτο εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ὁ τῆς ἐν Σούμλας ἀρτισυστάτου ὁμογενοῦς Κοινότητος ἐφημέριος πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς ἐκείσε ἀρτίως τότε οἰκοδομηθείσης ἐκκλησίας. Τῷ δραστηρίῳ καὶ ἀληθῶς ἀξίει παίνῳ τούτῳ ἱερῇ ἔδομεν ἐκ τῆς βιβλικῆς ἡμῶν ἀποθήκης διδασκαλικά βιβλία διάφορα περὶ τὰ ἑκατὸν, ἵνα χρησιμεύσωσι τοῖς ἐν Σούμλας μαθηταῖς. Πολλὰ δὲ καὶ ἐκτενῆ μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκείθι τῶν ἐθνικῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων καταστάσεως λαλήσαντες, ἐμάχθαμεν τοὺς ἀγῶνας οὓς οἱ ἐκείσε ὁμογενεῖς ἀναδεχόμενοι ἀκαμάτως διεξάγουσι, καίπερ ὑπὸ τῆς ἑαυτῶν ὀλιγοτήτος καὶ ἀσθενείας καὶ ὑπὸ τῆς ἐξωθεν ἐπιδράσεως πολεμούμενοι. Σκεπτόμενοι δὲ ὅτι ἡ Κοινότης αὕτη, καθ' ἑαυτὴν μὲν, καὶ ἐρημος ἐν μέσῳ τοῦ περικυκλοῦντος αὐτὴν ξένου στοιχείου κέντρον τι νὰ σχηματίσῃ οὐ δύναται, μέλος ὅμως τοῦ περὶ ἡμᾶς ἐκπαιδευτικοῦ σώματος ἔσται εὐδύκιμον, ἔγνωμεν καίπερ ἄποροι καὶ ἀσθενεῖς καὶ ἡμεῖς νὰ δράμωμεν εἰς στήριξιν αὐτῆς, μέτοχοι, ἂν μὴ τι ἄλλο, τῶν ἀγῶνων αὐτῆς γινόμενοι. Καὶ δὴ κατὰ κοινὴν τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν παρελάβομεν τὴν τε Κοινότητα ταύτην καὶ τὴν ἐν Ρουσσουκίῳ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐνεργειῶν ἡμῶν καὶ εἰργάσθημεν ἰδίᾳ ὑπὲρ τῆς πρώτης. Καὶ δὴ συγκροτούμενης ταύτης, ὡς παρὰ τε τοῦ ἱερέως καὶ παρ' ἄλλων εἰδημόνων ἐμάχθαμεν ἐξ οἰκογενειῶν Ἑπειρωτικῶν τῶν πλείστων καὶ Μακεδον-

νικῶν, ἐγράψαμεν τῷ τε ἐν Κωνσταντοπόλει Ἑπειρωτικῷ Συλλόγῳ καὶ τῇ αὐτοῦ Μακεδονικῇ Ἀδελφότητι, διηγούμενοι αὐτοῖς ἐν ὀλίγοις τὰ κατὰ τὴν σύστασιν καὶ ὑπόστασιν τῆς Κοινότητος ταύτης, τοὺς ἀγῶνας, οὓς κατέβαλλε καὶ τὰς ἀνάγκας ἐν αἷς διετέλει, καὶ ζητοῦντες παρ' αὐτῶν λίρας τουρκίας 50, πρὸς ἀποστολὴν ἐνὸς δημοδιδασκάλου καὶ μιᾶς δημοδιδασκάλου, ἵνα διδάξωσι τὰ ἐκεῖ 50 περίπου τὸν ἀριθμὸν τέκνα τῶν ὁμογενῶν, τὰ δι' ἑλλειψίν ἰδίων εἰς ἀλλότρια εἰς Βουλγαρικὰ δηλονότι καὶ Ἰσραηλιτικὰ Σχολεῖα κατ' ἀνάγκην φοιτῶντα. Καὶ παρὰ μὲν τῆς Μακεδονικῆς Ἀδελφότητος ἀπαντήσεως οὐκ ἔξι-
ώθημεν, ὁ δ' Ἑπειρωτικὸς Σύλλογος ἀπεκρίνατο μὲν ἀποφατικῶς κατ' ὀρθὸν λόγον ὅτι ἡ ἐν λόγῳ Κοινότης ἔκειτο ἔξω τοῦ κύκλου τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ, ἐκτιμῶν ὅμως τὴν σπουδαιότητα τοῦ ζητήματος ὑπέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸν Ἑλλ. Φιλολογικὸν Σύλλογον, τὸν περὶ τούτου ἀρμοδιώτερον, διαβιβάσας αὐτῷ συγχρόνως καὶ ἀντίγραφον τῆς ἡμετέρας ἐπιστολῆς, καὶ στηρίζας τὴν ἐν αὐτῇ αἰτησιν.

Ἐν τούτῳ τῷ μεταξύ ἐπέμποντο ἡμῖν ἐγκύκλιοι δύο, ὧν ἡ μὲν παρὰ τοῦ Θρακικοῦ Συλλόγου ζητοῦντος ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὴν κύκλῳ ἡμῶν χώραν ἐκπαιδευτικῶν ἔργων καὶ ἀναγκῶν, ἡ δὲ παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ περὶ συλλογῆς τῶν ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ σωζομένων μνημείων. Καὶ πρὸς μὲν τὸν Θρακικὸν Σύλλογον ἀπεφασίσθη κατὰ χρέος νὰ σταλῇ ἡ ἐκθεσις ἡ καὶ εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλολογικὸν κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔτους ἀποφασισθέντα μέλλουσα νὰ σταλῇ καὶ τέως παρασκευαζομένη. Τῶν δὲ περὶ συλλογῆς τῶν ζώντων μνημείων ἐγκυκλίων τινὰς μὲν κατεθέσαμεν εἰς τὸ γραφεῖον ἡμῶν, ἄλλας δὲ ἐπέμψαμεν εἰς Βαλτσίκιον, καὶ τὰς λοιπὰς ἀνὰ μίαν ἐπέδομεν τοῖς παρ' ἡμῖν διδασκάλοις, οὓς περ πάντων μάλιστα ἱκανοτάτους καὶ καταλληλοτάτους ἐνομίσαμεν. Ἄλλως ἰδοὺ τί περὶ τοῦ ἔργου τούτου ὁ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου πρόεδρος ἐν τῷ λόγῳ αὐτοῦ τῷ ἐπεταίῳ

ἐλεξεν. «Ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος καὶ δευτέραν πέμψαι ἐπιστολὴν ἀπεφάσισε πρὸς τε τοὺς Συλλόγους καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους λογίους, συναποτελλῶν καὶ αὐθις τὸ πρόγραμμα καὶ προτρέπων αὐτοὺς ὁπῶς μετὰ συντόνου σπουδῆς περὶ τὴν συλλογὴν τῶν ζώντων ἀσχοληθέντες μνημείων, περιδοξόν, καὶ ὄντως Ἑλληνικὸν μνημεῖον τῷ Ἑλληνικῷ λαῷ ἀνεγείρωσιν, οὐκ ἔλθινον οὐδὲ χαλκοῦν τῷ χρόνῳ φθειρόμενον καὶ καταστρεφόμενον ἀλλ' ἄσφατον καὶ ἀθάνατον.» Ἐλπίσωμεν δὲ ὅτι οἱ ἡμέτεροι οἱ μόνοι, ὡς προεῖρηται, πρὸς τοῦτο ἱκανότατοι, οὐκ ἀμελήσουσι τοῦ ἔργου, ἀλλὰ καί περ, ὁμολογητέον, πολυάσχολοι ἐξοικονομήσουσι πῶς μικρόν τι ἢ πολὺ τῆς ἐαυτῶν σχολῆς ἕκαστοι καὶ ἐπιληφθήσονται αὐτοῦ, καθ' ὅσον μάλιστα, φρονούμεν, ἐξουσι τὴν ὕλην ἄσφατον. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω.

Συνιστάτω δὲ τότε ἐν Κωνσταντοπόλει ὁ γνωστὸς ὑμῖν πατριάρχης Ἑλληνικὸς Σύλλογος, οὗ σκοπὸς ἡ μόρφωσις τοῦ ἡμετέρου ἱερατείου, ἔπεμπε δ' ἡμῖν οὗτος ἀγγελίαν ἐγκυκλίον τῆς συστάσεως αὐτοῦ ζητῶν τὰς παρ' ἡμῶν σχέσεις, καὶ εἰς εὐρεσιν μελῶν αὐτῷ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει καὶ ἐπαρχίᾳ προτρεπόμενος. Τὸ δὲ διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποβλέπον εἰς τὴν ἐν τε τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐν τῇ περὶ αὐτὴν ἐπαρχίᾳ ἐπικρατοῦσαν οἰκονομολογικὴν καχεξίαν καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν κατὰπτωσιν, δι' ἣν καὶ τὰ τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου χρηματολογικὰ οὐ πάνυ καλῶς εὐδοῦντο, ἔγνω ἀποδέξασθαι μὲν τότε εὐγνωμόνως τὰς προσφερομένας σχέσεις καὶ τὰς παρ' ἑαυτοῦ ἀναποδοῦναι, ἀναβαλεῖν δὲ τὴν εὐρεσιν τῶν ζητούμενων μελῶν εἰς τὸν μέλλοντα αἰσιώτερον, ὡς ἡλπίζε, χρόνον. Πλὴν ἀτυχῶς ὁ τότε μὲν μέλλων, νῦν δὲ παρὼν χρόνος ὑπάρχει πολλῷ νῦν δυστυχέστερος, καὶ αἱ ἐξ αὐτοῦ ἐλπίδες ἡμῶν διαψεύδονται, καὶ διαψευδόμεναι ματαιοῦσι τοὺς πόθους οὓς περ περὶ τοῦ ἔργου τούτου τοῦ κατ' ἀλήθειαν ἱερωτάτου καὶ ἐθνικῶς σωτηριωδιστάτου ἐτρέφομεν καὶ οὐκ ἐπαυσάμεθα τρέφοντες.

Ἐκλήσκαμεν ἄνωτέρω περὶ βιβλίων διδασκτικῶν δοθέντων δωρεάν διαφόροις σχολαῖς τῆς ἐπαρχίας· ἡ βιβλιοδοσία αὕτη ἐξηκολούθει πάντοτε ἐκ δικλειαρχμάτων, καὶ διὰ τοῦτο ἐξηκολούτει ὡς εἰκὸς ἡ ἀποθήκη ἡμῶν ἡ βιβλική. Ἐπειδὴ δὲ τὰ πλείστα τῶν βιβλίων τούτων προήρχοντο ἡμῖν ἐκ τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος δωρεᾶς τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διὰδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμῶν Συλλόγου, θαρροῦντες εἰς τὴν πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τούτου ἐνδειχθεῖσαν εὐμένειαν, ἐγράψκαμεν αὐτῷ καὶ πάλιν ζητοῦντες δευτέραν ὁμοίαν βιβλίων δωρεάν. Καὶ ἀληθῶς χρόνῳ τιμὴ ὕστερον ἐστᾶλησαν ὑπ' αὐτοῦ ἡμῖν βιβλία διδασκτικὰ ἀριθμούμενα εἰς τόμους ὥσθι τρικκοσίους.

Ἐνθυμείσθε, φιλόμουσοι Κύριοι, ὅτι κατὰ τὴν χειμερινὴν ἐξαμηνίαν τοῦ πρώτου ἔτους ἐσχόμεν τὰ δημόσια λεγόμενα μαθημᾶτα, ἱκανὰ τὸν ἀριθμὸν, καὶ οὐχ' ὅλως μάστιχα, ἔνια δὲ πῶς καὶ διδασκτικὰ. Ἐνθυμείσθε πρὸς τοῦτοις ὅτι ἐν τῇ τοῦ πρώτου ἔτους λογοδοσίᾳ περὶ μαθημάτων καὶ ἀναγνωσμάτων λαλοῦντες, πλείω αὐτὰ καὶ διδασκτικώτερα εἰς τοῦτόν ἐπηγγελλόμεθα, καὶ ἡλπίζομεν. Πλὴν ὕστερον ὠριμώτερον περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου σκεπτόμενοι, καὶ ἀναλογιζόμενοι ὅτι διὰ νὰ προέρχηται τις ὠφέλεια πρακτικὴ καὶ ὡς εἰπεῖν ἀπὸ τῶν μαθημάτων τούτων, πρέπει νὰ ὦσι ταῦτα τοιοῦτοτρόπως διασκευασμένα, ὥστε εἰς τὴν διδασκαλίαν πάντων μὲν, μάλιστα δὲ τῶν κατωτέρων τοῦ λαοῦ τάξεων, ἐκ πρώτης νὰ ἀποβλέπωσιν ἀρετῆρας, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὴν ἑλλειψιν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ ἀναπληρῶσι, σκεπτόμενοι δὲ ὅτι πρὸς τοιαύτην τινὰ τοῦ ἔργου τούτου ἐπίδρασιν ἀπητοῦντο ἄλλα τε πολλὰ, μάλιστα δὲ α') διδασκτῆριον κατὰλληλον, β') ἀγορηταὶ ἢ διδάσκαλοι εἰδικότητα ἐγνωσμένην κεκτημένοι καὶ γ') χρόνος ἱκανὸς, καὶ τὴν ἑλλειψιν πάντων τούτων ἐν ἡμῖν σαφῶς βλέποντες, ἀπεφασίσκαμεν νὰ διέλθωμεν μὲν τὸ δεύτερον τοῦτο ἔτος ἀνευ μαθημάτων, ἀνετώτερον οὕτω καὶ ἀπραγμονέστερον, εἰς

ἄλλα πρακτικώτερα τοῦ Συλλόγου ἔργα, ὡς δηλονότι εἰς τὰς ἐπαρχιακὰς ἀνάγκας ἀσχολούμενοι, ἀναβάλωμεν δὲ, ἂν καὶ Θεὸς δῶ, τὴν ἐπανάληψιν καὶ ἐξακολούθησιν αὐτῶν εἰς τὸ ἐπιόν ἔτος.

Τὴν γνώμην ἡμῶν ταύτην ἐπεδοκίμασεν ἡ τὴν 18ην Δεκεμβρίου τελεσθεῖσα Γενικὴ Συνεδρίασις. Ἡ αὕτη συνεδρίασις ἐξελέχτο μέλος τοῦ Συλλόγου ἐπιτιμον τὸν ἀξιότιμον καὶ φιλογενῆ καὶ φιλόμουσον κ. Βασίλειον Σουλῆνην, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἐνταῦθα καταστάς, καὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ κοινότητα ὡς ἰδίαν ἀγαπήσας καὶ ἀγαπῶν οὔτε ἐπαύσατο οὔτε παύεται αὐταῖς πολλὰς καὶ γενναίας τὰς εὐεργεσίας θαυματούμενος. Τὸ δὲ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀπήνθουν αὐτῷ τὴν περὶ τούτου ἐπιστολὴν συναποστέλλον καὶ τὸ κεκανονισμένον δίπλωμα. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

Λήγοντος δὲ τότε τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, καὶ ἐγγιζούσης τῆς πρὸς ἀποστολὴν τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγους ἐκπαιδευτικῶν ἐκθέσεων τεταγμένης ἡμέρας, ἐφροντίσαμεν νὰ πέμψωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας. Ταύτης δὲ ἐπέμψαμεν ἀντιγραφα τρία, ὧν δύο μὲν ἅν' ἐν τῷ Ἑλληνικῷ καὶ Θρακικῷ Συλλόγῳ, ἐν δὲ τῷ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει διατρίβοντι καὶ συνοδικῷ χρέει τελοῦντι ἡμετέρῳ μητροπολίτῃ κυρ. Ἰωακείμ, τὸ μὲν κατ' αἵτησιν αὐτοῦ ῥητὴν, τὸ δὲ καὶ παρακαλοῦντες τὴν αὐτοῦ Πανιερότητα ἐπενεργεῖν ἐπ' αὐτῆς ἢ ἂν ἤθελε κρίνει εὐλογον σημείωσιν, καὶ στηρίζει αὐτὴν παρὰ τοῖς προμνημονευθεῖσι Συλλόγοις πρὸς πρασκευὴν ὡς οἷόν τι γενναιωτέρας παρ' αὐτῶν συνδρομῆς καὶ ἀντιλήψεως. Ἡ ἐκθεσις αὕτη περιεῖχε κατ' ἐπαρχίας, πόλεις, κόμας καὶ χωρία τὰ ὑπάρχοντα ἢ μὴ ὑπάρχοντα σχολεῖα, τὰς ὑπαρχούσας ἢ μὴ ὑπαρχούσας ἐκκλησίας, τὰ αἵτια τῆς μὴ ὑπάρξεως, τὸν ἀριθμὸν τῶν κατόικων, τὴν ὑπ' αὐτῶν λαλουμένην γλῶσσαν, τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητῶν, τὸ ποῖόν τῶν διδασκάλων, τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν, τὸν τρῶ-

πον τῆς ἀποτίσεως αὐτῆς, τὰ ἐπίκαιρα τῶν μερῶν, καὶ εἴτι ἄλλο σημειώσεως ἄξιον. Ἐπειδὴ δ' ὡς προεῖρηται, εἶχον συμπεριληφθῇ εἰς τὸν κύκλον τῶν ἐνεργειῶν ἡμῶν καὶ αἱ δύο κοινότητες Σούλας καὶ Ρουτσουκίου, προσεθέσαμεν ἐν ἐπιμέτρῳ τῇ ἐκθέσει ταύτῃ καὶ σημειώσιν τῶν ἐν ταῖς δυοὶς ταύταις κοινότητι ἐκπαιδευτικῶν ἔργων καὶ ἀνγκῶν, ἃς ἐκ προτέρων παρ' αὐτῶν ζητήσαντες ἐλάβομεν. Οὕτω δὲ ἐποιούμεν τὸ πρῶτον ἡμῶν βῆμα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ ἐκείνου, ὃν ἐνδομύχως πάντες τῷ Συλλόγῳ ἡμῶν ἐπιφυλλάττομεν, τοῦ σκοποῦ ἐκείνου δηλωσῆναι τοῦ ἐπεκτείνειν ποτε σὺν Θεῷ εὐδοκοῦντι τὰς ἐκείνου ἐνεργείας καθ' ἅπασαν τὴν περὶ ἡμᾶς Κἀτω λεγομένην Μοισίαν.

Καὶ ἡ μὲν Αὐτοῦ Πανιερότης ὁ τότε μητροπολίτης ἡμῶν κυρ. Ἰωακείμ ταχὺ ὕστερον ἀποκρινόμενος συνέχαιρεν ἡμῖν ἐπὶ τῇ σκοπιμότητι τοῦ ἔργου. Τῶν δὲ δύο Συλλόγων ὁ μὲν Ἑλλ. Φιλολογικὸς ἐγνωστοποίησε ἡμῖν δι' ἐφημερίδων ὅτι ἐδωρεῖτο τῷ Συλλόγῳ ἡμῶν λίρας πεντεκαίδεκα, ὁ δὲ Θεραϊκὸς δι' ἐγκυκλίου ἡμῖν ἠγγελλεν ὅτι ἐχορήγει ὡσαύτως λίρας τεσσαράκοντα. Περιστὸν φρονῶ, Κύριοι, νὰ εἴπωμεν ὅπως ταῦτα τὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου φρόνημα ἀνιππέρωσαν, καὶ ὅπως τὴν παρ' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Συλλόγου σύμπαντος ἐπισπάσκατο πρὸς τοὺς δωρουμένους εὐγνωμοσύνην. Αἱ πέντε καὶ πεντήκοντα αὐταὶ λίραι ληρθεῖσαι κατετίθησαν εἰς τὸ ταμεῖον, καὶ ἐμελλον καταλεχθῆναι εἰς τὸν προϋπολογισμόν τοῦ ἀρχαιμένου τρίτου ἔτους· ὅπως ποτ' ἂν ἡ εὐχόμενοι, ὥστε καὶ δωρεῖται αὐτῇ νὰ ὦσι κατὰ τὸ τρίτον ἔτος γεννησιώτεραι τε καὶ πλείους, τολμῶμεν νὰ υποβάλλωμεν τῷ νῦν τὰ τοῦ Συλλόγου ἐπαξίως ἰθύνοντι Συμβουλίῳ τὴν γνώμην τοῦ νὰ δημοσιευθῇ μετὰ τῆς κατὰ τὸν κανονισμόν εἰς τεῦχος ἐκτυπωθεσάμενης ταύτης λογοδοσίας, καὶ ἡ προαναμενευθεῖσα ἐκπαιδευτικὴ ἡμῶν ἐκθεσις οὐχὶ πάντως δι' ἄλλο τι, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ μόνον ἵνα οὕτως ὅσοις πλείστοις γνωστῇ

καταστῇ, καὶ ἂν που φέρῃ τὰ ἐξ ἐσφαλμένων εἰδήσεων ἡμαρτημένα νὰ διορθωθῇ, καὶ διορθουμένη, ἀκριδέστερον καὶ ἀληθέστερον παραστήσῃ τὰ πράγματα.

Ἡ Α. Π. ὁ μητροπολίτης ἡμῶν κυρ. Ἰωακείμ ἐπιδοκιμάζων, ὡς προεῖρηται, τὴν ἐκθεσιν ἡμῶν ταύτην ἠγγελλεν ἡμῖν συγχρόνως ὅτι προχειρίζομενος ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἑκκλησίας εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Θεσσαλονίκης, ἠναγκάζετο νὰ ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τοῦ ἐνταῦθα πνευματικόν αὐτοῦ ποίμνιον καὶ ἀπὸ τὸν ἡμέτερον Σύλλογον. Καὶ ὡς ὕστατόν τινα μὲν χαιρετισμὸν ἐπεδαψιλεύετο αὐτῷ τὰς παρ' αὐτοῦ εὐλογίας καὶ εὐχάς, ὡς ἐνθύμιον δὲ τῆς πρὸν αὐτὸν ἀδικοπαλείπτου ἀγάπης ἔνθεν μὲν ἡζίου εἰς τὰ τακτικὰ αὐτοῦ μέλη νὰ καταλεχθῇ, ἔνθεν δὲ καὶ γρόσια 1510 αὐτῷ ἐδωρεῖτο. Καὶ τὸν μὲν χαιρετισμὸν ἀνταποδίδων, τὰς δὲ εὐλογίας τῆς Α. Πανιερότητος εὐλαβῶς ἀποδεχόμενος ὁ Σύλλογος, ἐνέγραψε μὲν Αὐτῇ κατὰ τὴν αὐτῆς ἐπιθυμίαν εἰς τὰ τακτικὰ μέλη, ἐνέγραψε δὲ αὐτῇ καὶ εἰς τοὺς δωρητὰς διὰ τὸ δῶρημα.

Ἀνωτέρω περὶ τῆς εὑρέσεως τῆς διὰ τὸ παρηναγωγεῖον Καθάρνης διδασκάλου καὶ τοῦ διὰ τὸ σχολεῖον τῆς Σιάβλας δημοδιδασκάλου λαλοῦντες, ὑπεδείξαμεν τὰς δυσχερείας εἰς ἃς μέχρις ἐπιτυχίας προσεκύψαμεν. Ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν προγενεστέρων τὸ ἐνδόσιμον λαμβάνοντες, ἐσκήρθημεν περὶ συστηματικῆς τινὸς ὑποτροφίᾳ συστάσεως, σκοπούσης τὴν ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν παραλαβὴν ὑποτρόφων ἀπὸρων ἀμφοτέρων τῶν φύλων. Ἐκράτυνε δ' ἐν ἡμῖν τὴν περὶ τούτου ἰδέαν καὶ ἐπιστολὴ τῆς κοινότητος Καθάρνης παρακαλοῦσης νὰ παραλάβωμεν ἐκείθεν ὑποτρόφους δύο· ἕνα ἐξ ἐκατέρων τῶν φύλων· ὑπὲρ τοῦ ἐνός ἐν ἀπορίᾳ κατὰ κράτους διακειμένου ἐπηγγέλονται τινες τῶν οἰκείων αὐτοῦ γρ. πεντήκοντα κατὰ μῆνα· ὑπὲρ δὲ τῆς ἐτέρας ὁ πατὴρ αὐτῆς ὁ καὶ τῆς κωμολέως ἐκείνης ἀξίεπαῖνος διδάσκαλος ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ γρόσια πεντήκοντα ὡσαύτως. Φρονούντες δὲ ὅτι τὸ ἔργον

τοῦτο ἐκ τῶν λυσιτελεστέρων ἔσοιτο, καθ' ὅσον οἱ ὑπότροφοι οὗτοι ἐμελλον προορίζεσθαι νὰ διδάσκωσιν ἐπανακάμπτοντες οἴκοι μετὰ τὴν ἐκ τῶν ἐνταῦθα σχολείων ἀποφοίτησιν, ὑπεβόλομεν αὐτὸ εἰς γενικὴν τοῦ Συλλόγου συνεδρίαν. ἄλλως εἰσηγούμεθα εἰς τοῦτο καὶ παρὰ τοῦ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων Συλλόγου, τοιαῦτά τινα ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ γενικῇ ἐκθέσει λέγοντος:

« Διὰ ταῦτα συνεβουλεύσαμεν πολλὰς κοινότητας, ὅσαι » εὐμοιροῦσι καὶ ἐλληνικῶν σχολείων καὶ παρθεναγωγείων » τελειοτέρων νὰ κλῶσιν ἐκ τῶν πέραν χωρίων ὑπότροφους κῆρας καὶ νέους, οἵτινες, αἱ μὲν παρὰ τινι τῶν διδασκουσῶν, οἱ δὲ παρὰ τινι τῶν διδασκαλῶν ἐνδιαιτῶμενοι, ὅπως τύχῃσι τῆς ἀρμοδίας ἀγωγῆς, ἀφοῦ ἐκμάθωσι τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ σχολείῳ διδασκόμενα μαθήματα, » νὰ διδασκῶσι μετὰ ταῦτα ἐν αὐτῷ ἰδίῳ, ὑπὸ ἐπίτηδες » διδασκαλῶν εἰδήμονος καὶ πεπειραμένου καὶ τὰ τῆς δημοδιδασκαλίας, εἴτα δὲ νὰ διδασκῶσι καὶ πρακτικῶς » ἐν τῷ αὐτόθι οἰκείῳ στοιχειῶδει σχολείῳ τῶν ἀρρένων, » λέγω, καὶ τῶν κορασιῶν μεταβαλλομένῳ οὕτως εἰς πρότυπον, διδάσκοντες αὐτοὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διδασκάλου· οἱ δὲ εὐδοκίμοῦντες νὰ πέμπωνται πρόχειροι, » εὐπόριστοι, καὶ σταθερώτεροι διδάσκαλοι τῆς περιχώρου. Διὰ τοῦ μέσου λοιπὸν τούτου προσηκόντως ἐφαρμοζόμενου εἶναι δυνατόν κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἀναπληρωθῇ » ἡ ἐλλείψις διδασκαλείων, καὶ ἥδη ἡ συμβουλὴ ἡμῶν αὐτῇ ἐν τισιν ἐπιτυχάνει. Ὅθεν ἀφορμῆς ἐχόμενοι συνιστώμεν αὐτὸ καὶ δημοσίᾳ εἰς τὰς κοινότητας ὅσαι κηρύσσονται τῆς παιδείας τῶν ἐν αὐτοῖς παιδῶν δύνανται » νὰ ἐφαρμόσωσιν αὐτόν. Καὶ ταῦτα μὲν εἰσηγεῖτο ἡμῖν, ὡς εἶπον, ὁ πρὸς διάδοσιν τῶν ἐλλην. γραμμάτων Σύλλογος. Ἡ δ' ἡμετέρα προμνημονευθεῖσα γενικὴ συνεδρίασις πληρέστατα ἐπεδοκίμασε τὸ ἔργον καθ' ἑαυτὸ ἀφείσα τὰ περαιτέρω τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ, καὶ θεσπίσασα ὥστε τὸ πρὸς τοῦτο χρηματικὸν ποσὸν νὰ ληρθῇ ἐκ τοῦ ἐν ἡ-

μῖν δι' ἐπαρχικὰς ἀνάγκας ὑπάρχοντος χρηματικοῦ ποσού, τοῦ ἐκ τῶν δωρεῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγων προερχομένου. Καὶ τὴν μὲν ὑπότροφον ἐλθούσαν ὀλίγω ὕστερον κατεπιστεύσαμεν τῇ διευθυντρίᾳ τοῦ παρ' ἡμῖν παρθεναγωγείου ἀντὶ γροσίων 80 μηνιαίως, τὸν δὲ ὑπότροφον τῷ διευθυντῇ τῆς ἐλλην. σχολῆς ἀντὶ γροσίων 100. Ἐπειδὴ δ' ἐκάτεροι ἔφερον ἡμῖν χορήγησιν ἐκ γροσίων 50, καὶ ἐμέλλομεν ἐπομένως νὰ δαπανώμεν ὑπὲρ μὲν τῆς πρώτης πρὸς ἐπίμετρον γρ. 30, ὑπὲρ δὲ τοῦ δευτέρου γρ. 50, ἔπρεπε νὰ διαθέσωμεν ὡς καὶ διεθέσαμεν ἐκ τῆς προμνημονευθεῖσας ποσότητος διὰ τὸ ἔκτοτε μέχρι τέλους Αὐγούστου ἐπτάμηνον χρονικὸν διάστημα γρ. 560. Πλὴν τοῦ λόγου περὶ ὑπότροφῶν ὑποκειμένου ρητέον καὶ ὅτι παρελάβομεν κατὰ γνώμην τοῦ συμβουλίου καὶ ἐγκρίσιν τοῦ Συλλόγου καὶ ἄλλην ὑπότροφον ἐκ τῶν ἐνταῦθα μαθητρίων ἄπορον καὶ ἐπιμελῆ λίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐξαποστείλωμεν αὐτὴν μετὰ τὴν ἐκ τοῦ παρθεναγωγείου ἀποφοίτησιν ὡς διδάσκαλον εἰς τι τῆς ἐπαρχίας παρθεναγωγείον. Ταύτῃ χορηγεῖ ὁ Σύλλογος ἐκ τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας γρόσια 30 μηνιαίως ἤτοι γρ. 360 ἐτησίως. Ἐκτὸς δὲ τούτων χορηγεῖ ὁ Σύλλογος καὶ πολλοῖς ἄλλοις ἀπόροις μαθηταῖς ἀμφοτέρων τῶν φύλων τὰ βιβλία δωρεάν.

Ἐνθυμείσθε βεβαίως, Κύριοι, ὅτι ὁ Σύλλογος ἡμῶν εὐθὺς ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ συστάσεως εἶχε προβάλλει ἑαυτῷ πρόγραμμα τι ἐνεργειῶν καθ' ὃ πρώτηιστα σημεῖα τῶν ἐνεργειῶν τούτων εἶχον τεθῇ αἱ πέντε κομοπόλεις Προβατῆ, Παζαρτζίκιον, Κέδερνα, Μαγκάλια καὶ Βαλτσίκιον, καθ' ὅσον ἐπιστεύετο κατ' ὀρθὸν λόγον ὅτι ἀπὸ τῶν κομοπόλεων τούτων τῶν καὶ κεντρικωτέρων ἠθελον διαδίδεσθαι αἱ ἐνεργεῖαι αὗται καὶ εἰς τὰ περὶ τὰς κομοπόλεις χωρία. Καὶ γινώσκετε μὲν ὅποιά τινα ὑπὲρ τῆς Καθάρνης ἐπράχθησαν καὶ πράττονται· ἐπικαιροτέρη δὲ καὶ τῶν παρ' ἡμῶν ἐνεργειῶν κατὰ πρῶτον λόγον χρεῖαν ἔχουσα εἶχε παρὰστῇ ἡμῖν ἡ τοῦ Προβατῆ κομοπόλις. Ἐχόμεν μάλι-

στα ἐπιληρηθῇ, ὡς ἐνθυμείσθαι, καὶ τινων ὑπὲρ αὐτῆς ἐνεργειῶν, πλὴν ἀποτυχουσῶν τότε τούτων, εἵχομεν ἀποστῆ τῶν περὶ αὐτῆς σκοπῶν, καρταδοκοῦντες περιστάσεις αἰσιωτέραις, καὶ ἐνδοσιμὰ τινα ὡς εἰπεῖν ἄπταιστα. Καὶ μέχρι μὲν τινος κατειχόμεθα ὑπὸ φόβων καὶ ἐνδοιασμῶν ὅτι ὁ ἐν τῇ κωμοπολίτει ταύτῃ ἑλληνισμὸς ἔτεινεν ὅσημέραι πρὸς τὸ ξενικώτερον καὶ πρὸς τὴν κατὰ κράτος καταστροφὴν. Πλὴν κατὰ φεβρουάριον ἐδόθησαν ἡμῖν τινὲς ἀφορμαὶ πίστεως περὶ τοῦ ἐναντίου καὶ διὰ τοῦτο ἡρξάμεθα καὶ πάλιν τῶν περὶ τῆς κωμοπολείας ταύτης ἐνεργειῶν, προτιθέμενοι τὸ γε νῦν νὰ ἰδρῦσωμεν σχολὴν τινα προκαταρκτικὴν ἵνα τοιοῦτοτρόπως δυνήθωμεν νὰ ἀποχωρήσωμεν τοὺς ὁμογενεῖς παῖδας ἀπὸ τῶν ξένων διδασκάλων, καὶ φροντίζωμεν βραδύτερον, ἀφικνουμένου τοῦ νέου ἡμῶν μητροπολίτου, καὶ περὶ οἰκοδομῆς ἐκκλησίας τινος. Ἐσκέφθημεν ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἅπαν τὸ ἐκ 2000 περίπου γροσίων χρηματικὸν ποσόν, τὸ παρ' ἡμῖν ἐκ τῶν δωρεῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγων ὑπολειπόμενον, καὶ μετεκαλεσάμεθα μάλιστα καὶ ἓνα ἢ δύο τῶν ἐκεῖθι προκρίτων ὁμογενῶν, ἵνα συνεννοηθῶμεν μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς σχολῆς· ἦλθεν οὗτος ἅμα προσκληθεὶς, καὶ ἐπέδειξατο μὲν τὴν ζωηρὰν ἐρεσιν αὐτοῦ τε καὶ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ τοῦ νὰ ἀποκτήσωσιν ἴδιον ὁμογενὲς σχολεῖον, ἀλλ' ἐπαυλόμενος καὶ αὐτὸς τὴν γνώμην ὅτι πρέπει πρῶτον νὰ ἰδρυθῇ ἐκκλησία τις ἔστω καὶ πενιχροτάτη, καὶ ὕστερον σχολεῖον. Ἀντίπομεν αὐτῷ εἰς τοῦτο, καὶ πολλαχῶς τὴν ἀντιρρῆσιν νὰ στηρίζωμεν ἐπειράθημεν. Πλὴν εἰς μάτην ἐπέμενεν ἐκεῖνος λέγων ὅτι ἄνευ ἐκκλησίας οὐδὲν κατορθοῦται, καὶ διὰ πολλῶν ἐπειθην ἡμᾶς ἀληθῶς. Τὴν γνώμην οὖν ταύτην ὑποβλήθεισαν αὐτῷ ἐψήφισεν ὁ Σύλλογος, καὶ οὕτω ἡ ποσότης τῶν 2000 γροσίων ἦν εἰς διάθεσιν τῶν Προβατικῶν, εἴ ποτε ἐντὺς ὀλίγου ἐπελαμβάνοντο τῆς ἰδρύσεως τῆς ἐκκλησίας.

Πλὴν τῇ ἱστορικῇ ἢ μᾶλλον χρονολογικῇ σειρᾷ τῶν γεγονότων ἀκολουθῶν ἀναφέρω ἐνταῦθα ὅτι ἐλάβομεν τότε ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ ἐν Βραβίλῃ Ἑλληνικοῦ Φιλομούσου Συλλόγου τὰς ἐαυτοῦ σχέσεις ἡμῖν παρέχοντος καὶ τὰς παρ' ἡμῶν ἐπιζητούντος· ἐδεξάμεθα τε καὶ παρέσχομεν τὰς πρὸς ἀλλήλους χορηγουμένας καὶ ζητουμένας σχέσεις ἐν εὐχαριστίᾳ πλείστη ὅση. Ἀνελάβομεν δὲ νὰ ἐκποιήσωμεν καὶ 20 ἀντίτυπα Μεμισσῶν ἡμερολογίων ἐκδοθέντων ὑπὸ τοῦ Συλλόγου τούτου ὑπὲρ τοῦ ἐν Βραβίλῃ ἑλληνικοῦ παρθενιαγωγείου. Τῶν ἡμερολογίων τούτων ἐξεποιήθησαν τὰ πλείστα, τινῶν εἰσεπράχθη καὶ φαίνεται ἐν τῷ παρακατιῶν ἀπολογισμῷ τὸ ἀντίτιμον.

Ἀπόκειται δὲ ἐμοὶ νὰ κανονίσω μετὰ τοῦ ταμίου τὰ κατὰ τὸ ἀντίτιμον τῶν ὑπολειπομένων, ἵνα οὕτω ἐμβιβασθῇ τὸ ὅλον τῷ ῥηθέντι Συλλόγῳ.

Συγχρόνως ἐλαμβάνομεν διὰ μέσου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐγκύκλιον αἰτησιν τοῦ ἐν Παρίσιος πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου. Ἐξήτει ὁ Σύλλογος οὗτος διὰ τῆς ἐγκυκλίου ταύτης ὅποια τὰ κατ' ἐπαρχίας φιλολογικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἔργα, ὅποια τὰ ἀρχαιολογικὰ καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ, ὅποια τὰ περιοδικὰ συγγράμματα κτλ. καὶ ἐπέβαλλεν ἐκάστῳ τῶν Συλλόγων τὸ χρέος α') τοῦ μεριμνῆν περὶ συστάσεως Μουσείου, β') τοῦ φροντίζειν περὶ πανομοιότυπου ἀντιγραφῆς τῶν ἐκάστοτε ἀνακαλυπτομένων μνημείων, γ') τοῦ ἀναζητεῖν χειρόγραφα ἀρχαία καὶ βυζαντινὰ, δ') τοῦ συλλέγειν τὰ ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ λαοῦ ζῶντα μνημεῖα, ε') τοῦ συλλέγειν γεωγραφικὴν ὕλην ἀρχαίαν τε καὶ νεωτέραν, στ') τοῦ ποιεῖσθαι γεωλογικὰς καὶ φυσιολογικὰς ἐρεῦνας καὶ ζ') ἀδύνατον ὄν ἀναδεῖξασθαι πάντα ταῦτα ποιεῖν ὅσα ἕκαστος δύναται. Σκεψάμενοι περὶ τούτων, ὡς πρὸς τὸ ἐβδομον μόνον, τὸ καὶ δυνατόν ἡμῖν, τῶν ἐπιβαλλομένων χρεῶν συμμορφούμενοι, ἐγνωμεν νὰ πέμψωμεν ὡς βιβλίον τὴν ἐπετηρίδα ἡμῶν, διότι ῥητῶς ἐζητεῖτο,

ἀντί δὲ παντός ἔργου ἀρχαιολογικοῦ, ἔκθεσιν καὶ ἀντίγραφά τινα τῶν ἐν τῷ παρ' ἡμῖν Μουσείῳ ἐπιγραφῶν, ἀγαλματίων, ἀναγλύφων καὶ λοιπῶν, πενιχρότατον τοῦτον ἔρχοντο εἰς τὸ ἔργον οὗ ὁ ἐν λόγῳ Σύλλογος ἐπελαμβάνετο. Πλὴν δυστυχῶς οὐδὲν τούτων ἄχρι τοῦδε ἐγένετο, καὶ ἴσως ὥς ἐλπίζομεν γενήσεται κατὰ τὸ ἤδη τρέχον ἔτος. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

Ἐν δὲ τούτοις ἀρικνεῖτο ἐνταῦθα ὁ νέος ἡμῶν μητροπολίτης κύριος Καλλίνικος, ὃ περ ἅμα σχεδὸν ἀφικομένῳ ὑπεβίβλομεν τὸ 13 ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ, καθ' ὃ ἡ Α. Π. διατελεῖ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ἐπίτιμος, καὶ ἐπικλεσάμεθα δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας καὶ τὴν ἐν γένει προστασίαν ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου καὶ ἀντίληψιν τῆς Α. Πανιερότητος. Αὕτη δὲ ἡδέως πάντα ταῦτα προσδεξαμένη ὑπέσχετο ἡμῖν πᾶν ὅ, τι καλὸν παρ' Αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου ἐξήρτητο. Ἐκομίζεν ὁμως ἡμῖν συγχρόνως καὶ τὴν εὐχρεστον εἰδήσιν τῆς εἰς τὴν ἡμετέραν κοινότητα ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου τῆς Λαύρας παραχωρήσεως τοῦ ἐν Παζαρτζικίῳ γηπέδου αὐτῆς, ἐφ' οὗ οὕτω κτωμένου διανοούμεθα ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔθνη ἔτους νὰ οἰκοδομήσωμεν ἢ αὐτοὶ ἢ διὰ τῆς σεβαστῆς Δημογεροντίας ἢ ἄλλως πως ἐκκλησίαν τινα καὶ σχολὴν τῆς ἐν Παζαρτζικίῳ ὁμογενέσι. Ὑπεβλήθη ἡ εἰδήσις τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ καὶ ἔννοια αὐτῷ ἐγένετο εἰ πως περὶ τοῦ πράγματος τούτου ποιεῖν τί δύναται. Καὶ ἡ μὲν γνώμη κοινότερον ἦν ἀποφατικὴ ἢ τε δὴ ἐν Παζαρτζικίῳ μηδεμιᾶς μῆτε ἑθνικῆς μῆτε ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἢ συγκεντρώσεως καθισταμένης. Ἐπετράπη δὲ τῷ προεδρεῖ, εἰπερ βούλοιο, διενεργῆσαι ἰδιωτικῶς διὰ τῆς Μητροπόλεως ἢ Δημογεροντίας τὴν τῶν ἐν τῇ ῥηθείᾳ κωμοπόλει ὁμογενῶν συγκεντρώσιν, ἵνα ἀκολούθως καὶ ὁ Σύλλογος ἐν ἀσφαλείᾳ δράμῃ εἰς βοήθειαν αὐτῶν ἢ πως σκέψεται περὶ αὐτῶν.

Καὶ ἐκ μὲν Προβατῆ οὐκ ἦν φωνή τις ἢ ἀκούσις πρὸς ὅσα περὶ αὐτοῦ ἀπεφασίσθησαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παζαρτζικίου

ἀπεστρέφομεν ἢ μᾶλλον ἀνестέλλομεν τὰς ἡμετέρας ἐνεργείας, καὶ διὰ τοῦτο ἐκινδύνευσεν τὸ περὶ τῶν κατὰ τὴν ἐπαρχίαν ἡμετέρων ἐνεργειῶν πρόγραμμα νὰ καταστῇ νεκρὸν, τῶν ἐνεργειῶν τούτων περιοριζομένων ἄχρι τοῦδε εἰς μόνην τὴν κωμοπόλιν Κάβαρναν. Ἀλλ' ἀγαθὴ τύχη! λαμβάνομεν ἐκ Μαγκάλιας ἐπιστολὴν παρὰ τινος ἐκεῖ τότε συστάσης Ἀδελφότητος Καλλιπιδος σκοποῦσης τὴν ἰδρύσιν καὶ οἰκοδομὴν σχολῆς πρώτον καὶ τὴν τῆς ἐν θεμελίους εὐρισκομένης ἐκκλησίας βραδύτερον. Ἠγγέλλεν ἡμῖν ἡ Ἀδελφότης αὕτη ὅτι ὁ θεμελίος λίθος τῆς σχολῆς ἐτέθειτο καὶ ἐπεκκλείτο τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν.

Ἠδέως πᾶν τὰ χαρὰς εὐαγγέλια ταῦτα δεξάμενοι, ὠρίσαμεν γροσίαι 1000 ἔρχοντο ἡμέτερον πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς σχολῆς. Πλὴν ὑποκώφως δυσαρέστους τινὰς ἐκεῖθεν λαθόντες εἰδήσεις ἐγράψαμεν τῇ Ἀδελφότητι παρακαλοῦντες αὐτὴν νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς περὶ αὐτῶν, προὔπισχνοῦμενοι ἄπταιστον τὴν παρ' ἡμῶν βοήθειαν. Ταχὺ ὕστερον λαμβάνομεν ἐπιστολὴν παρ' αὐτῆς δευτέραν πᾶσαν ἐκ τῶν εἰδήσεων ἐκείνων ὑπόνοιαν διασκεδάζουσιν, καὶ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς σχολῆς ἀγγέλλουσιν. Πρὸς ζῆλον τηλικούτον, πρὸς φιλογένειαν τοσαύτην δὲν ἠδυνάμεθα πάντως νὰ ἀναισθητῶμεν. Ὅθεν πρὸς τὰ ἐκ Μαγκάλιας ταῦτα αἰσθημένα ἀνταποκρινόμενοι ἐγνωμεν νὰ αὐξήσωμεν τὴν τῶν γροσίων 1000 ποσότητα ἕως 1500, νὰ ἐπικλεσθῶμεν ἐπὶ τῆς ποσότητος ταύτης τὴν ἔγκρισιν τῆς Γ. Συνεδριάσεως καὶ νὰ ἀποστείλωμεν αὐτήν. Καὶ γνωστόν μὲν ὅτι οὔτε ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Συλλόγου ἡμῶν ὑπελείπετό τι ἡμῖν διαθέσιμον, οὔτε ἐκ τῶν δωρεῶν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγων. Σκεπτόμενοι ὁμως ὅτι αἱ 2000 γροσίων αἱ τῇ κωμοπόλει τοῦ Προβατῆ ἀφορισθεῖσαι, τῶν Προβατικῶν μῆτε κινουμένων μῆτε κινήσεως σημεῖα ἕως τότε δεικνυσάντων, ἔμελλεν νὰ μένωσιν ἐπὶ πολὺ ἴσως ἔτι νεκρά, καὶ ὅτι ἡ ἐν Μαγκάλια ἀνάγκη ἐπείγει λῆαν, ἐλάβομεν τὰ 1500 γροσίαι ἐκ τῆς ποσότητος ἐκεί-

νης, διανοούμενοι νὰ θεραπεύσωμεν, δεδομένης περιστάσεως, ἄλλοθεν ποθεν τὴν ἐν Προβατῇ ἀνάγκην. Καὶ πόσον μὲν ἐνεθαῖρυνθη ἡ Ἀδελφότης *Καλλιπας* ἐκ τῆς δωρεᾶς ἡμῶν ταύτης, πόσον δὲ ἐκρατύνθη ἐκ τῆς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ ἐξ ἄλλης ἡμῶν πρὸς αὐτὴν ὑποσχέσεως καθ' ἣν ἐμέλλομεν καὶ κατὰ τὴν τῆς σχολῆς συντήρησιν αὐτὴν νὰ συνδράμωμεν, οὐ χρειάζεται λόγων.

Ἄλλ' ἄρα γε καὶ ἡ κωμόπολις τοῦ Προβατῆ δὲν ἐκινήθη τέλεον, μὴ ἀνάληπτος πρὸς τὰς παρ' ἡμῶν τοσαύτας φροντίδας διετέλεσεν; οὐχί. Κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ δευτέρου ἔτους ἡμέρας ἐγνώσθη μοι παρὰ τοῦ ἐκεῖ ἱερέως ἐλθόντος ἐνταῦθα δι' ὑπόθεσιν ἰδίαν ὅτι ὑπάρχει ἐκεῖ γήπεδον παρὰχωρούμενον δωρεάν, ἂν ποτε ἐπ' αὐτοῦ ὠκοδομεῖτο ἐκκλησία καὶ σχολεῖον· ἡ εἰδησις αὕτη ὑπάρχει παρ' ἐμοί γε κριτῇ, ὁ πρῶτος στεναγμός τοῦ ἐκ τῆς νάρκης καὶ τοῦ ληθαργίου ἀνανήφοντος ἑλληνισμοῦ, καὶ χρέος νομίζω ἱερώτατον τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου νὰ μὴ κωφεύσῃ πρὸς αὐτόν. Τὸ γήπεδον τοῦτο, κατ' ἰδιωτικὰς τινας εἰδήσεις εἶναι ἀρκούντως εὐρὺ καὶ κατάλληλον. Καὶ ταῦτα μὲν ἀρκείωσαν περὶ τούτου.

Ὁ δὲ Θεσσαλικὸς Σύλλογος ὁ τότε συστάς ἔγραψεν ἡμῖν καὶ αὐτὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς σύστασιν ἀγγέλλων, τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφικὴν χεῖρα ἡμῖν ὀρέγων καὶ τὰς μεθ' ἡμῶν σχέσεις αἰτούμενος. Συνεχάρημεν αὐτῷ ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ συστάσει, ἐδεξάμεθα τὴν ὀρεγομένην χεῖρα, καὶ ἀδελφικῇ ἀγάπῃ μετ' αὐτοῦ συνεδέθημεν.

Πλὴν σημειώσωμεν ἐνταῦθα καὶ δύο δωρεὰς βιβλίων ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων κυρίων Γεωργίου Πιτῇ καὶ Πέτρου Σούχωρ ἡμῖν γενομένας. Ἐκεῖνος μὲν δηλονότι ἐδωρήσατο ἡμῖν 5 σῶματα χρυσόδετα τοῦ ἐθνικοῦ ἡμερολογίου εἰς βράβευσιν μαθητῶν λίαν καταλλήλως χρησιμεύσοντα, οὗτος δὲ δέκα βιβλίων διδασκτικῶν ἱκανῶν τοῖς ἀπόροις τῶν μαθητῶν καὶ τοῖς ὑποτρόφοις λίαν χρήσιμα. Τούτους ἀξιοτίμους τούτους Κυρίου ἐνεγράψαμεν κατὰ τὸν ἄρθρον εἰς τοὺς

δωρητάς, καὶ δι' ἐπιστολῶν ἡμῶν τοῦτο αὐτοῖς ἀνηγγείλαμεν.

Μνηστέον ἐνταῦθα καὶ τῆς ἐφημερίδος *Συλλόγων* ἣν ἐν Βραίλᾳ ἐκδιδόμενην πέμπει ἡμῖν δωρεάν ὁ ἀξιοτίμος αὐτῆς συντάκτης καὶ διευθυντὴς κ. Τιμολέων Ρουβίνης.

Ἡ πέρυσιν εἰς τὰς ἐπαρχίας Βαλτσικίου καὶ Μαγκάλιας ἐκπεμφθεῖσα ἐκπαιδευτικὴ ἐπιτροπὴ εἶχε προβάλει ἡμῖν πρὸς τοὺς ἄλλους ὑποστρέψασα καὶ τὴν γνώμην τοῦ νὰ ἐκπέμπηται καθ' ἑκάστον ἔτος ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου ἐπιτροπὴ ἐξεταστικὴ τῶν κατὰ τὰς ἐπαρχίας σχολείων· τῇ γνώμῃ ταύτῃ ἀκολουθῶν μετέβην ἰουνίου ὑπερμεσούντος εἰς Βαλτσικίον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κάβαρναν, Ἰούτσ-Ὀρμάν, Σάβλας καὶ Σουγριουτσιούκιον.

Ἐν Καβάρρῃ ἐτελοῦντο τότε αἱ ἐξετάσεις τοῦ δημοτικοῦ τῶν ἀρρένων σχολείου καὶ τοῦ παρθεναγωγείου. Αἱ ἐντυπώσεις ἃς φέρω ἐκ Καβάρρης περὶ τοῦ ζήλου ὃν ἐπιδείκνυνται οἱ ἐκεῖ ὁμογενεῖς ὑπὲρ τῶν σχολείων αὐτῶν καὶ μάλιστα ὑπὲρ τοῦ παρθεναγωγείου εἰσὶν ὅ,τι ἄριστα. Καὶ καλὰ μὲν ἦσαν αἱ πρόοδοι τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων, οὐκ ἀνάξια δὲ λόγου καὶ αἱ τοῦ παρθεναγωγείου ὀκτάμηνον μόλις βίον τότε διανύσαντος. Ναί, ὑπῆρχε τι τὸ ἀξιάγαστον ἐν πάσαις ταῖς μικραῖς ἐκείναις κόραις, αἵτινες ὥσείτινες χρυσάλιδες ἐκ τοῦ βόμβυκος τῆς πρὸ μικροῦ κατεχούσης αὐτάς ἀμαθείας ἀποπτάσαι ἐσπενδον κοῦραι, θυμῆρες καὶ ἱλαραὶ πρὸς μάθησιν. Ἐν Σάβλᾳ πενιχρὰ μὲν λίαν εὗρον τὰ ἐκπαιδευτικὰ, τὸν παρὰ τοῖς ὁμογενεῖς ὁμῶς πρὸς τὰ γράμματα ζῆλον εἶδον ζωηρότατον. Ἐν Σουγριουτσιουκίῳ κεφάλαια ἢ μᾶλλον ἐφόδια ἐκπαιδευτικὰ ὑπάρχουσιν ἱκανὰ καὶ ἀληθῶς πάσης προσδοκίας ὑπέρτερα. Πλὴν ἡ ἐκ τούτων ὠφέλεια δι' ἀμέλειαν τῶν δυναμένων φροντίζειν ἐλαχίστη παρίσταται. Τὰ ἐν Ἰούτσ-Ὀρμάν παντὸς λόγου ἦσαν ἀνάξια, καίτοι κατὰ τὰς ἐπ' ἐσχάτων εἰδήσεις, ἀληθεῖς ἢ ἐσφαλμέναις, εἶχον τραπῇ ἐπὶ τὸ βέλτιον. Τῶν ἐν Βαλτσικίῳ ὁμογενῶν ἡ φιλογένεια γνωστὴ

τοῖς πᾶσιν ὑπάρχει καὶ ἐπομένως καὶ τὸ σχολεῖον αὐτῶν ἱκανῶς εὐχρηστον τὴν ὥσιν παρίσταισι. Στεροῦνται παρθεναγωγείου, καὶ λόγοι τότε περὶ ἰδρύσεως τοιοῦτου ἐγένοντο. Πλὴν ἀμφίβολον ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι εἰς πράγματα θέλουσι συντόμως κατακλιθεῖν, καθόσον γνωστὴ ἡ τὸ Βαλτσίκιον καὶ μάλιστα τὰς ἐμπορευομένας τάξεις τὰς καὶ γενναϊοτέρας ἐν περιστάσεσι τοιαύταις ἐρέτος καταμαστίζουσιν οἰκονομικῇ κρίσει. Ἐν Βαλτσικίῳ εὐρισκόμενος εὐγνωμόνως ἐδεξάμην παρὰ τοῦ πάντοτε ἐπὶ φιλογενεῖα διακρινομένου κ. Ν. Κούππα εἰκοσάρια ἀργυρὰ εἰκοσι δωρεᾶν αὐτοῦ αὐθόρμητον τῷ Συλλόγῳ. Καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τὴν ἐνταῦθα ἐπάνοδόν μου ἐγράφη αὐτῷ ἡ πρέπουσα ἐπιστολὴ δι' ἧς ἠγγέλλετο αὐτῷ ὅτι ἐνεγράφη εἰς τοὺς δωρητὰς τοῦ σωματείου ἡμῶν. Ἐν Βαλτσικίῳ εὐρισκόμενός μοι ἐγένετο παράκλησις ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐκκλησίας τῆς ἅνω συνοικίας τοῦ νὰ προκαλέσω τὴν συνδρομὴν τοῦ Συλλόγου ὑπὲρ τῆς συντηρήσεως νηπιακοῦ τινος σχολείου μέλλοντος τότε ἰδρυθῆναι ἐν τινὶ οἰκίᾳ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπ' αὐτῶν ἀγορασθεῖση. Τὴν παράκλησιν ταύτην ἐπανέλαβον οἱ αὐτοὶ καὶ τῷ Συλλόγῳ ὕστερον δι' ἐπιστολῆς, καὶ ἔμελλε τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον νὰ ἀναβάλῃ τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς εἰς τὸ ἥδη ἀρξάμενον τρίτον συλλογικὸν ἔτος· ἀλλ' ἐν τε Σάβλᾳ καὶ ἐν Καθάρνῃ ἐξεδηλώθησάν μοι εὐχαὶ περὶ ἐπαναλήψεως τῶν μετὰ τῶν παρ' ἐκτέροις διδασκάλων συμφωνιῶν ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος. Αἱ αὗται εὐχαὶ ἐξεδηλώθησαν καὶ τῷ Συλλόγῳ ὕστερον δι' ἐπιστολῶν, καὶ διὰ ταῦτα ἡ τε διδασκαλὸς τῆς Καθάρνης μισθωθείσα εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ ἐαυτῆς ἔργον, καὶ ὁ διδασκαλὸς τῆς Σάβλας ὡσαύτως πράττει τὸ αὐτό. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω.

Χρόνῳ δ' ὕστερον λαμβάνομεν ἐκ Μαγκάλιας ἐπιστολὴν παρὰ τῆς ἐκείθεν ἀδελφότητος ζητούσης παρ' ἡμῶν ἱερέα τινὰ εὐκαίμενον, ἵνα τελῇ αὐτοῖς τὰ τε ἐκκλησιαστικὰ χρέη καὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ. Μετὰ πολλὰς δὲ καὶ ποικίλας

τοῦ ζητήματος τούτου τροπὰς, εὐρομεν ἐν τέλει τὸν κατὰλληλότερον, ἐμισθώσαμεν αὐτὸν ἀντὶ γροσίων 5000, ὧν γρόσια 1800 ἀνελάμβανε κατὰ τὰ ὑπεσχημένα ὁ Σύλλογος, καὶ ἐμέλλομεν νὰ ἐξαποστείλωμεν αὐτόν. Πλὴν ἐπὶ τῇ ἡλθὺς τοῦ ἔτους, καὶ ἔμεινε τὸ ἔργον τοῦτο τοῖς ἡμετέροις διαδόχοις.

Συγχρόνως τότε συνιστάτο ἐν Ἀγγιᾷ ἡ Φιλανθρωπικὴ Ἀδελφότης Ἀγγιᾶδος, ἥτις ἀγγέλλουσα ἡμῖν τὴν ἐαυτῆς σύστασιν ἐξήτει τὰς παρ' ἡμῶν σχέσεις. Συνεχάρμεν αὐτῇ ἐπὶ τῇ συστάσει, ἐχορηγήσαμεν τὰς ζητουμένας σχέσεις, νῦν ἔχμεθα αὐτῇ τὰ κράτιστα καὶ ὑπεσχηθήμεν αὐτῇ ἂν Θεὸς δῶ, καὶ πρακτικώτερον τινὰ παρ' ἡμῶν ἀντίληψιν. Ἀπεβλέπομεν, ἐννοεῖται, τουτὶ πράττοντες, εἰς τὸν ἀπωτέρω ἐκείνων τοῦ Συλλόγου σκοπὸν τῆς ἐφ' ἀπάσης τῆς κάτω Μοισίας τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ ἐπέκτασεως.

Πλὴν ἱκανὰ ὕμᾶς μακρογορῶν ἠνώχλησα· ἀλλ' ἔτι μικρόν, περισπούδαστόι μοι Κύριοι, καὶ γῆν ὀρώμεν.

Ἐκ τῶν πρότερον εἰρημένων ἐνθυμείσθε, ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον περὶ Παζαρτζικίου, σκέψεως γενομένης, πάσης μὲν νὰ ἀποστῇ τότε ἐνεργείας ἔγνω, νὰ ἀναθήσῃ δὲ τῷ Προεδρεῖῳ ποιῆσαι ὅτι βούλοιο ἰδιωτικῶς πρὸς συγκέντρωσιν τινὰ τῶν ἐκεῖθι ὁμογενῶν. Καὶ ὅσα μὲν ἐλέχθησαν, ἐγράφησαν, ἢ ἐπράχθησαν οὐ τοῦ παρόντος λόγου. Ῥητέον ὅμως ὅτι τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ τε Πανιερωτάτου ἡμῶν καὶ τῆς Σεβαστῆς Δημογεροντίας ὑπάρχει μὲν ἤδη ἐκεῖ ἱερεὺς ὀριστικῶς καθεσταμένος, ἐστάλησαν δὲ καὶ Γρόσια 6,000 πρὸς ἀγορὰν γηπέδου ἐφ' οὗ νὰ οἰκοδομηθῇ ἐκκλησία καὶ σχολεῖον, τῆς κτήσεως τοῦ παρὰ τῆς Λαύρας δωρηθέντος γηπέδου οὗσης ἔτι ἀμφιβόλου· ἐν τοῖς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦτου πεπραγμένοις καταλειπτόν τὴν δαπάνην 1,700 περίπου γροσίων, ὧν τὰ μὲν ἄλλα ὑπέστη ἡ Κοινότης ἡμῶν τὰ δὲ Γρόσια 891.50 ὁ Σύλλογος. Τούτων τὰ μὲν 505.50 ἔλαβε κατ' ἀπόφασιν κοινὴν τὸ συμβού-

λιον ἐκ τοσούτων ἄλλων ὑπολειπομένων ἀπὸ τὴν διὰ τὸ Προβιὰτῇ ὁρισθείσαν ὡς προεῖρηται ποσότητα, τὰ δὲ 386 ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ Συλλόγου. Ὅπως ποτ' ἂν ἡ ἐσχηματίζετο ἐν Παζαρτζικίῳ τοιουτρόπως ἡ ἦν ἐν τῷ σχηματίζεσθαι τὸ κέντρον τὸ ἐθνικόν, ὅπερ τὸ Δ. Συμβούλιον ἤξiou νὰ ἴδῃ πρῶτον, ἵνα δράμῃ εἰς βοήθειαν καὶ στήριξιν τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν. Καὶ διὰ ταῦτα ἐλογίζετο ὑπὸ τοῦ προεδρείου πρῶτον καὶ ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου ὕστερον εἰς τὰς δαπάνας τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ διὰ τὸ τρίτον ἔτος ποσότης γροσιῶν 1, 500 χρηρηγητέων ἑτησίως τῷ ἱερῷ τῆς Κοινότητος, ὑποχρεουμένῳ διὰ τοῦτο περισυνάγειν καὶ διδάσκειν τὰ πάτρια γράμματα τοὺς παῖδας τῶν ὁμογενῶν. Καὶ ἡ μὲν ἐπιτήδευσίς τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ συνεπῶς τῶν 1,500 γροσιῶν ἔργον ἦν ὡς εἰκὸς τῆς Γενικῆς Συνεδριάσεως, καὶ ἀπ' αὐτῆς καὶ μόνης ἐξήρτητο. Καὶ ναὶ μὲν ὑπάρχει παρὰ τισιν, ἰσως ὀλίγοις ἡ ἰδέα ὅτι ὁ Σύλλογος μόνον περὶ Σχολείων πρέπει νὰ ἀσχολῆται, καὶ μόνον πρὸς τοὺς κρούοντας τὴν θύραν αὐτοῦ νὰ ἀνοίγῃ, οὐδαμῶς δὲ περὶ ἄλλας κοινωνικὰς ἀνάγκας ἤτοι ἐκκλησιαστικὰς νὰ τυρβάζηται, καὶ οὐδαμῶς τὴν ἐπαρχίαν περιτρέχων ἀπολωλότα νὰ ἀναζητῇ πρόβατα. Ἄλλ' εἶναι ἀνάγκη ἀραγε νὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ ἐν ταύτῃ ὅσα καὶ ἐν τῇ πρώτῃ λογοδοσίᾳ ἐλέγομεν, ὅτι παρὰ τῷ Ἑλληνι θρησκείᾳ ἐθνότης παιδεύσεις τρία εἰσὶν ὑπάρξεως στοιχεῖα ἀναπόσπαστα, ὅτι οὐδὲν αὐτῷ ἡ ἐθνότης καὶ ἡ μάθησις ἄνευ τῆς θρησκείας; εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα τὸ ἀπταιστον τῆς ἱστορίας στεντόριον λαλεῖ στόμα, ὅτι δηλαδὴ τὴν ἐθνότητα καὶ παιδεῖαν τὴν Ἑλληνικὴν ὥσει τις κιβωτός διέσωσεν ἀπὸ παντελοῦς ὀλέθρου ἡ θρησκεία; Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑποβάλλωμεν αὐτοῖς καὶ αὐτὸν τὸν ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων Σύλλογον μὴ ἀπαξιῶσαντα ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι δαπανῆσαι δραχμὰς 1,000 ὑπὲρ οἰκοδομῆς αὐτοῦ δὴ τοῦ-

το Ἐκκλησίας; (1) Ἄλλ' οὐ γὰρ μόνον ὀρεῖται νὰ περιτρέχῃ ὁ Σύλλογος τὴν ἐπαρχίαν ἀτελῶς ὡς ἄχρι τοῦδε τοῦτο ἔπραττεν· ἀλλὰ καὶ ἐπόπτας ἀδιαλείπτως τὰς κώμας καὶ τὰ χωρία πρὸς ἐξέγερσιν φιλεκαπιδευτικοῦ ἐν αὐτοῖς πνεύματος περιτρέχοντας πρέπει νὰ καταστήσῃ. Διότι ἄλλως, ἐχόντων τῶν ἐπαρχιακῶν πραγμάτων ὡς ἔχουσι, ὕψεται, οὐκ εἰς μακρὰν ὁ Σύλλογος τὸ μὲν περὶ ἡμᾶς ὁμογενὲς στοιχεῖον ὁσημέραι ὡς τινα ἀγαθίδα ἀκράτητον ἐκλυόμενον καὶ ἐκφεύγοντα, ἐαυτὸν δὲ ὡς τινα σπειρωτῆρα ἰσχνόν καὶ ἄχρηστον ἐνταῦθα κατακείμενον. Καὶ ἡμεῖς μὲν τάναντία φρονούντες ἐσκοποῦμεν νὰ καταλέξωμεν εἰς τὰς τοῦ προϋπολογισμοῦ δαπάνας καὶ μισθόν τινα οἰονδήποτε ἐνὸς ἢ δύο ἐποπτῶν. Ἀπόκειται δὲ τοῖς ἡμετέροις διαδόχοις σκέψασθαι καὶ ποιῆσαι περὶ τούτου ὅ,τι αὐτοῖς συμφορότερον φανήσεται. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω ἐπὶ τὸ παραβατικώτερον εἰρημένα.

Ἐγγὺς δὲ ἦν τότε τὸ τέλος τοῦ δευτέρου Συλλογικοῦ ἔτους. Καὶ συγκαλέσαντες Γενικὴν Συνεδριάσιν πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀρχῶν, ἐπλειονοψηφήσαμεν οἱ ἐξῆς. Γ. Φλώρης, Γ. Κομισόπουλος, Θ. Ἀβλαβίδης, Β. Βελισάριος, Ἐλ. Παστίας, Β. Βάληνδας, Ι. Ἀσπριώτης, Μ. Εὐσταθιάδης καὶ Χ. Εὐσταθιάδης, καὶ ἀνελαμβάνομεν ἤδη τὰ ἐαυτῶν ἔργα διὰ τὸ τρίτον Συλλογικὸν ἔτος. Πλὴν βᾶσκανος δαίμων, ὁ δαίμων ἐκεῖνος ὁ βλοσηρόν καὶ ἄπληστον κατὰ παντὸς ἡμῶν ἐθνικοῦ χρήματος βλέμμα τοξεύων φθονήσας ὡς εἶοικε τὴν τέως καὶ ἀδιαλείπτως ἐξ ἀρχῆς ἐπικρατήσασαν ἐν ἡμῖν εἰρήνην ἠθέλησε νὰ ἐν-

(1) Ἴδου δὲ, προκαιμένου περὶ τῆς ἐν τοῖς περὶ ἡμᾶς χωρίοις ἐκπαίδευσως, τί ὁ ἐν Κων]πόλει Ἑλλήν. Φιλολογ. Σύλλογος ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ ἐλεγεν «ἐνῷ δυστυχῶς ἐν τοῖς χωρίοις τὰ μάλιστ' ἀπολαύουσιν βλέπομεν τὴν δημοτικὴν παιδείαν, πλεῖστα δὲ τούτων στερούμενα Σχολείων καὶ δὴ καὶ Ἐκκλησίας.»

σπεῖρη σκάνδαλα, νὰ ἐμβάλη ταραχές, νὰ ἐπενέγκῃ ἀναστάσεις, νὰ κατενέγκῃ καίριον τῷ περιληπμένῳ ἡμῶν Συλλόγῳ τραῦμα, ἂν μὴ καὶ κατὰ κράτος αὐτὸν νὰ καταστρέψῃ. Πλὴν ἡ βασκανία τοῦ τρις κάκιστα ἀπολουμένου τούτου δαίμονος οὐ κατίσχυσε τῆς ζωτικῆς δυνάμεως τοῦ Συλλόγου. Καὶ τὸ μὲν ὡς προεῖρηται συντεταγμένον Συμβούλιον ἀπεχώρησε, καὶ νέον ἐκ νέου ἐξελέγη συγκροτούμενον ὑπὸ τῶν Κυρίων Κωνστ. Πογωνιάτου, Θεοχ. Ἀβλαβίδου, Μιχ. Εὐσταθιάδου, Νικολ. Μελίδου, Χρ. Ἀνδρεάδου, Ι. Νικολάου, Β. Παπαδοπούλου, Θεμ. Θεοφάνους καὶ Χ. Εὐσταθιάδου. Αὐτὸς δὲ ὁ Σύλλογος, παρελθούσης τῆς θυέλλης καὶ τῶν σκανδάλων εἰς λήθην ταρέντων, ὑφίσταται πάντοτε, ἐργάζεται ὡς πρότερον καὶ εὐδοκιμῶν εὐδοκιμεῖ. Ἐνταῦθα λήγει, Κύριοι, ἡ ἱστορικὴ ἀφήγησις τῶν ἐν τῷ περὶ ἐμὲ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ κατὰ τὸ δεύτερον Συλλογικὸν ἔτος πεπραγμένων.

Καιρὸς δὲ νῦν καὶ κεφαλαιωδῶς αὐτὰ ἢ μᾶλλον εἰδικῶς νὰ ἐξετάσωμεν, παρατηροῦντες ἐν αὐτοῖς ὅ,τι ὑπάρχει τὸ παρατηρήσεως ἄξιον.

Γ.

1ον. Περὶ μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Τῶν τακτικῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου ἀριθμουμένων τὸ πρῶτον ἔτος εἰς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ὡς τῷ τάξεως πρώτης καὶ δευτέρας, ἀπεχώρησαν καὶ διεγράφησαν πέντε καὶ οὕτω ὑπελείφθησαν εἰς 173

Εἰς ταῦτα προσετέθησαν κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος

μέλη μὲν πρώτης τάξεως	13
μέλη δὲ δευτέρας τάξεως	1 14

καὶ οὕτω τὰ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος μέλη —

συνεποσώθησαν ἐν ὅλοις εἰς 187

Τῶν δεκατεσσάρων τούτων μελῶν ἐν μὲν διακρίνεται ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐν ἐν Ῥάζγραδ καὶ δώδεκα ἐν Βάρνη.

Τὰ ἐπίτιμα μέλη πέρυσιν ἦσαν τέσσαρα. Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον ἔτος προσετέθη ἐν ἑνί, ὡς ἐνθυμείσθε ἐκ τῶν προειρημένων, ὁ ἀξιοτίμος κύριος Βασίλειος Σουλίνης.

2ον. Περὶ Δωρητῶν καὶ Εὐεργετῶν.

Ἐν ταῖς πρόσθεν ἱστορικῶς εἰρημένους ἴδομεν ποῖαι ἡμῖν κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἐγένοντο δωρεαὶ καὶ εὐεργεσίαι, καὶ ποῖοι ἐπομένως οἱ δωρηταὶ καὶ εὐεργεταί.

Εἰς δὲ οἱ ἐξῆς.

Εὐεργεταὶ μὲν ὁ ἐν Κων]πόλει Θρακικὸς Φιλεκαπιδευτικὸς Σύλλογος.

Δωρηταὶ δέ.

Ὁ ἐν Κων]πόλει Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Ὁ ἐν Ἀθῆναις πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων Σύλλογος.

Ἡ Α. Π. ὁ ἅγιος Θεσσαλονίκης Κύρ. Ἰωακείμ.

Ὁ ἐν Βαλτσικίῳ Κύριος Ν. Κούππας.

Ἡ μέλουσα ἰδρυθῆναι καὶ διαλυθεῖσα ἐνταῦθα Μετοχικὴ εἰταιρία.

Ὁ ἐνταῦθα Κύριος Γ. Πιτῆς.

Ὁ ἐνταῦθα Κύρ. Π. Σούχωρ καὶ

Ὁ ἐν Βραίλῃ Κ. Τιμολέων Ρουβίνης.

Περὶ πάντων τούτων λόγος ἐν ταῖς πρόσθεν ἐγένετο· περὶ μόνης τῆς Μετοχικῆς εἰταιρίας κατὰ πρῶτον ἤδη λαλοῦμεν. Ἐνθυμείσθε, Κύριοι, ὅτι κατὰ Μάϊον εἶχε προκαταρτισθῇ τις ἐνταῦθα εἰταιρία μετοχικὴ μέλλουσα ἰδρυθῆναι ὀριστικῶς ἀπὸ 7θριον ἐπινόητος. Πλὴν, ὡς γινώσκετε, ἐναυάχησε καὶ οἱ μέτοχοι ἀπέσυραν τὰς ἑως τότε γενομένας αὐτῶν καταβολάς. Πολλοὶ οὖν τούτων ἐδωρήσαντο αὐθόρμητοι τοὺς ἀναλογήσαντας αὐτοῖς τόκους, καὶ ἐσχηματίσθη τοιοῦτοτρόπως δωρεὰ τῷ Συλλόγῳ ἐκ γροσίων 588.50.

3ον. Περὶ Συνεδριάσεων.

Συνεδριάσεις τακτικαὶ καὶ ἑκτακτοὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συνεκροτήθησαν κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος δεκατρεῖς, ὧν μία τὸν 7βριον, μία τὸν 8βριον, μία τὸν Δεκέμβριον, δύο τὸν Φεβρουάριον, μία τὸν Μάρτιον, μία τὸν Μάιον, μία τὸν Ἰούνιον, δύο τὸν Ἰούλιον, καὶ τρεῖς τὸν Αὐγουστον.

Συνεδριάσεις δὲ τακτικαὶ καὶ ἑκτακτοὶ τοῦ Συλλόγου συνεκροτήθησαν ἑπτὰ, ὧν μία τὸν Ὀκτώβριον, δύο τὸν Νοέμβριον, μία τὸν Δεκέμβριον, μία τὸν Μάρτιον, μία τὸν Ἰούνιον, καὶ μία τὸν Αὐγουστον.

4ον. Περὶ Ἀλληλογραφίας.

Ἐν τῇ λογοδοσίᾳ τοῦ πρώτου ἔτους λόγος περὶ ἀλληλογραφίας τοῦ Συλλόγου οὐκ ἐγένετο. Καὶ διὰ ταῦτα περὶ τε τῆς τοῦ πρώτου καὶ περὶ τῆς τοῦ δευτέρου συντομὰ τινα σημειώσωμεν.

Ἀπλῶς, κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος ἔγραψεν ὁ Σύλλογος ἐπιστολὰς διαφόρους εἰς διαφόρους Συλλόγους, Ἀδελφότητας, Κοινότητας καὶ διάφορα πρόσωπα πεντήκοντα καὶ τρεῖς, καὶ ἔλαθεν ἐπιστολὰς καὶ ἐγκυκλίους παρὰ Συλλόγων, Ἀδελφότητων, Κοινοτήτων, ἐπιτρόπων καὶ προσώπων τριάκοντα καὶ μίαν.

Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον ἔτος αἱ μὲν ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαι ἐπιστολαὶ ἀνῆλθον εἰς ἐξήκοντα καὶ ἑξ, αἱ δὲ εἰς αὐτὸν σταλεῖσαι εἰς τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα.

Πᾶσαι αἱ ἐπιστολαὶ αὗται περὶ τῶν ἐργασιῶν ἐν γένει τοῦ Συλλόγου, καὶ περὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς πραγματεύονται, ὡς ἔστιν ἰδεῖν, λεπτομερῶς καὶ ὡς ἐν κατόπρῳ ἐν τῷ πρὸς τοῦτο βιβλίῳ τῶν πρωτοκόλλων.

5ον. Περὶ Βιβλιοθήκης καὶ διδακτικῶν βιβλίων.

Ἡ Βιβλιοθήκη ἡμῶν περιεῖχε τὸ πρῶτον ἔτος σώματα

ἐξήκοντα καὶ ἑννέα. Κατὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔτος οὐδ' αὖ μὴ σχεδὸν ἠῤῥῆθη· δύο μὲν σώματα προσετέθησαν εἰς αὐτὴν ἐξ ἀγορᾶς, δύο δὲ ἐκ δωρεᾶς. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ Σύλλογος μικρὸν ἢ μᾶλλον ἐλάχιστον περὶ σχηματισμοῦ Βιβλιοθήκης ἐφρόντισεν, ἀλλ' ἀποδοτέον τὴν ἑλλειψιν τῆς φροντίδος ταύτης εἰς τὴν ἑλλειψιν καταστήματος ἰδίου τοῦ Συλλόγου, καὶ πρὸς πάντων εἰς τὴν πτωχείαν αὐτοῦ μολίς αὐτῷ ἐπιτρέπουσαν θεραπεύειν ἀνάγκας ἄλλας σπουδαιότερας καὶ κοινοτέρας.

Διδακτικὰ δὲ βιβλία ἐν τῇ ἀποθήκῃ ἡμῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους εἶχομεν σώματα 262

προσετέθησαν δὲ εἰς αὐτὰ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος ἐξ ἀγορᾶς	370
ἐκ δωρεᾶς τοῦ ἐν Ἀθήναις πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλλειψιν. γραμμάτων Συλλόγου	322
ἐκ δωρεᾶς Γ. Μ. Πιτῆ	5
ἐκ δωρεᾶς Π. Σούχωρ	140
καὶ συνεποσώθησαν εἰς	1099

Τούτων ἐδόθησαν καὶ ἀπεστάλησαν

Εἰς Σούμλαν	148
» Κάρνα	31
» Σάβλαν	90
» Τζαφερλή	42
» Σιουγρουντζούκιον	43
» Βαλτσίκιον	20
» ὑποτρόφους καὶ ἀπόρους	18
» βραβεῖα	68

ὑπολείπονται ἐν τῇ ἀποθήκῃ σώματα 639

6ον. Περὶ σχέσεων τοῦ Συλλόγου.

Γνωσταὶ εἰσὶν αἱ σχέσεις τοῦ Συλλόγου ἡμῶν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος. Κατὰ δὲ τὸ δεύτερον προσετέθησαν αὐταῖς καὶ αἱ ἐξῆς·

Μεταφορά	Γρ. 5,694.75
εἰς ὑπότροφον	» 360.—
» ἀξίαν βιβλίων	» 426.50
» κοινότητα Παζαρτζικίου	» 386.—
» διαφοράν νομισμάτων	» 73.50
» κεφάλαιον	» 8,445.—
Τὸ ὅλον	Γρ. 15,385.75

Αἱ παρὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Συλλόγων δωρεαὶ δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸν ἀπολογισμὸν τοῦτον, διότι αὗται πρὸς ὥρισμένον σκοπὸν ὑπ' αὐτῶν γενόμεναι δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τῆς περιουσίας τοῦ Συλλόγου ἡμῶν, ἀλλ' οἰοῦντινες παρακαταθῆκαὶ αὐτῷ καταπιστεύονται.

Ἡ περιουσία τοῦ Συλλόγου κατὰ μὲν τὸ	
πρῶτον ἔτος ἦν ἐκ	Γρ. 12,699.—
ἐφέτος ἠϋζήθη ὡς προεῖρηται κατὰ	» 8,445.—
καὶ συμποσούμενη εἰς	Γρ. 21,144.—
ἔχει ὡς ἑξῆς	
μετρητὰ ἐν τῷ ταμείῳ	Γρ. 4,889.50
χρεώσται	» 21,449.50
βιβλιοθήκην	» 43.75
προκαταβολὰ διὰ τὸ τρίτον ἔτος	» 721.—
	Γρ. 27,103.75

ἀφαίρειται τῶν ὀφειλομένων εἰς σχολὰς ἐπαρ-	
χιῶν ἐκ δωρεῶν Συλλόγων γρ. 5877.50	
εἰς Σύλλογον Βραβλίας	» 22.25
εἰς περίσσευμα ὑποτροφίας	» 60.—
	» 5,959.75

Υπόλοιπον Γρ. 21,144.—

Ἐνθυμείσθε ὅτι ἐν τινι τῶν πρώτων γενικῶν συνεδριάσεων τοῦ πρώτου ἔτους εἶχεν ἀποφασισθῇ ὥστε πᾶσαι αἱ ἔκτακτοι εἰσπράξεις ὁμοῦ μετὰ τῶν τριῶν τετάρτων τακτικῶν νὰ μὴ δαπανῶνται, ἀλλὰ ἀποτιθέμεναι νὰ σχη-

ματίζωσιν ἀποθεματικὸν καὶ προσδοφόρον τοῦ Συλλόγου κεφάλαιον.

Λαμβάνοντες οὖν ὑπ' ὄψιν τὰς ἐκ τῶν δωρεῶν ἐκτάκτους εἰσπράξεις	Γρ. 2,641.50
τοὺς τόκους τῶν κεφαλαίων	» 2,162.50
καὶ τὰ τρία τέταρτα τῶν τακτικῶν εἰσπράξεων	» 7,335.—
εὐρίσκομεν ὅτι τὸ κεφάλαιον ἔπρεπε ν' αὐξηθῇ	_____
κατὰ	Γρ. 12,139.—
ἐνῷ ὡς προεῖρηται ἠϋζήθη μόνον κατὰ	» 8,445.—

εὐρίσκομεν δηλαδὴ κατὰ τοῦτο ἔλλειψιν Γρ. 3,694.—

Πλὴν ἀποδοτέον τοῦτο εἰς τὴν βραδύτητα τῆς εἰσπράξεως τῶν τακτικῶν εἰσφορῶν, ἐξ ὧν διὰ τοῦτο οὐκ ὀλίγαι δὲν ἀρχοῦσι καθυστερήσεις, καὶ εἰς τὸ τακτικὸν καὶ ἀναπόφευκτον, οὕτως εἰπεῖν, τῶν δαπανῶν ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι κατὰ τὸ τρίτον τοῦτο ἔτος θέλει καταβληθῇ ἡ δέουσα περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου φροντίς, καὶ ὅτι ἐπομένως κατὰ τὴν προσεχῇ λογοδοσίαν θέλομεν ἶδει τὸ κεφάλαιον ἠϋζημένον οὐ μόνον κατ' ἀναλογίαν τοῦ παρελυσσομένου χρόνου, ἀλλὰ καὶ κατ' ὅσα ἤδη φαίνεται ἡλαττωμένον.

Δ.

Ἐνταῦθα λήγει, Κύριοι, ἡ λογοδοσία ἡ ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ μοι ἐπιβαλλομένη. Πλὴν ὅπως ὁ γεωργὸς ὁ ἀπὸ ὀρθοῦ βαθέως καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ μέχρις ἐσπέρας σὺν κόπῳ καὶ μόχθῳ καὶ πολλῷ ἰδρώτι ἐργαζόμενος ἤδη τοῦ ἡλίου κατίσχοντος, καὶ τῆς κεκηκυίας φύσεως τὰ ἀπειρηκότα αὐτῆς μέλη περιυναγούσης πρὸς ἀνάπαυσιν, ὀρθοῦται καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῆς προσφιλοῦς αὐτῷ ἀξίνης, γαῦρον αἶρει καὶ ἀγαλλιῶσθαι τὴν κεφαλὴν, ἵνα τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην συντελεσθεῖσαν αὐτοῦ ἐργασίαν

ἐπισκοπίσῃ, καὶ θάρρος πρὸς ἐπανάληψιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιούσαν πορίσῃται, στῶμεν καὶ ἡμεῖς, προσφιλεῖς συνάδελφοι, μικρὸν, καὶ πρὶν ἢ ἐντεῦθεν ἀπέλθωμεν, ῥέψωμεν ὡς ἐξ ἀπόπτου βλέμμα ὕστατον μὲν τό γε νῦν ἐπὶ τοῦ ἔργου ἡμῶν ἀλλὰ εὐφρόσυνον ἐπισκοποῦντες εἴ τι ἐν αὐτῷ παρίσταται τὸ εὐάρεστον εἴ τι τὸ καλὸν εἴ τι πρὸς τοὺς ἀρχῆθεν ἡμῶν πόθους ἀνταποκρινόμενον, καὶ ἐκ τοῦτου θάρρος πρὸς ἐξακολουθήσιν αὐτοῦ πορισώμεθα. Ναί, προσφιλεῖς μοι συνάδελφοι, σκοπὸς ἡμῶν εἶν' ἢ ἐν τε τῇ πόλει ἡμῶν καὶ ἐν τῇ περιχώρῳ διαδόσις τῆς παιδείας καὶ τῶν φώτων. Καὶ τῶν μὲν κατὰ τὴν πόλιν, εὐοδοιμένων ἐν πολλοῖς, ἐφ' ὅσα μόνον χρεῖαν ἡμῶν εἶχον ἐπελήσθημεν, ἰδρυσάντες καὶ συντηροῦντες τὸ ἐν τῇ συνοικίᾳ Σουλτανιῇ προκαταρκτικὸν σχολεῖον. Εἰς δὲ τὴν ἐπαρχίαν κυρίως τὸ βλέμμα στρέψαντες καὶ πρὸς τὰ ἐπικαιρώτερα αὐτῆς ἀποβλέψαντες συνεστήσαμεν σχολεῖα, ἐβοηθήσαμεν πτωχὰς κοινότητας καὶ χωρία, συνεδράμομεν διδασκάλους, ἐχορηγήσαμεν βοηθήματα πρὸς οἰκοδομὰς σχολείων, συνετελέσαμεν πρὸς ἐξέγερσιν τοῦ ἐν πολλοῖς πεπτωκότος καὶ ἐν νάρκῃ διατελοῦντος ἐκπαιδευτικοῦ καὶ ἐθνικοῦ πνεύματος, καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν πᾶν τὸ καθ' ἡμᾶς πρὸς τὸν σκοπὸν ἡμῶν συμβαλλόμενον ἡδέως ἐπράξαμεν τε καὶ παρεσκευάσαμεν. Ταῦτα πράξαντες καὶ τοιοῦτοι γενομένοι, τὴν προσοχὴν τῆς περιχώρου πάσης εἰλκύσαμεν, καὶ κέντρον τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτῶν τάσεως καὶ ἐρέσεως ἐγενόμεθα. Ἀλλὰ καὶ τῆς γενναίας καὶ ἀληθῶς ἡμῖν ἀπροσδοκήτου παρὰ τῶν ἐν τε Κωνσταντινουπόλει καὶ ἀλλοχού Σουλλόγων ὑποστηρίξεως καὶ ἐκτιμήσεως ἡξιώθημεν. Ἰδοὺ παρ. χάριν τί ὁ Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος ἐν τῇ γενικῇ ἐκθέσει τῆς ἐκπαιδευτικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς, τῇ κατὰ τὴν ἐπέτειον αὐτοῦ ἐορτῇ ἀπαγγεληθεῖσῃ ἔλεγεν. « Εἰς Βάρναν » ἀποβιβαζόμενοι εὐρίσκομεν καὶ ἐκεῖ Φιλεκπαιδευτικὸν » Σύλλογον καὶ πάραντα πληροφορούμεθα τὰς φιλογενεῖς » τοῦ σωματείου τούτου ἐνεργείας, οἷας ἀποστολὴν βι-

» θλίω ἐν τὰ περὶ τὴν πρωτεύουσαν χωρία χρηματικὰς » χορηγίας εἰς κοινότητας, σύστασιν ὑποτροφίῶν ἐν ταῖς » σχολαῖς τῆς πρωτευούσης καὶ πρόσκλησιν ἐν γένει τῆς » ἐκπαιδευτικῆς τάσεως τῆς ἐπαρχίας εἰς τὴν περὶ αὐτὴν » συγκέντρωσιν». Ναί, προσφιλεῖς μοι συνάδελφοι, τὰ ἔργα ἡμῶν εἰσὶν εὐάρεστα καὶ ἀληθῆ τῷ ἐπισκοποῦντι αὐτὰ παρέχουσι τὴν ἀγαλλίασιν.

Εὐξώμεθα οὖν τῷ τὴν διοίκησιν τοῦ Συλλόγου ἡμῶν κατὰ τρίτον ἔτος ἐπαξίως λίαν ἔχοντι τὴν αὐτὴν καὶ ὀρθοτέραν ὁδὸν νὰ βαδίσῃ, τὰ αὐτὰ καὶ καλλιτέρα τε καὶ εὐαρεστότερα ἔργα νὰ συντελέσῃ καὶ εἰς ὑψηλοτέραν περὶ τὴν Σύλλογον ἡμῶν νὰ ἀνυψώσῃ. Πρὸς πολλὰ ἀντίξοα ἀληθῶς ἔχει νὰ παλαίσῃ, καὶ μάλιστα πρὸς τὴν ἐν τῇ κοινότητι ἡμῶν ἐπικρατοῦσαν καχεξίαν καὶ οἰκονομικὴν δυσπραγίαν. Πλὴν μὴ πτοεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀπαισιῶν τούτων οἰωνῶν, σκεπτόμενοι ὅτι εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.

Ἐν τέλει μέλλων νὰ καταβῶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, εἰς ὃ δεύτερον τοῦτο ἡ ὑμετέρα εὐμενὴς πρὸς με διάθεσις ἀναβιβάξῃ με, ἱερὸν ἡγοῦμαι χρέος καὶ ἀπαράβατον νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου, τὴν ἀδιάλειπτον ὑμῖν τε πᾶσι, προσφιλεῖς μοι συνάδελφοι, ὅτι με τῆς τιμῆς τε ταύτης ἡξιώσατε καὶ ὁμοθυμῶς πάντοτε περιστοιχίσατε, καὶ τοὺς ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ συναδέλφους μου ὅτι με ἐν τῷ δυσχερεῖ μοι τῆς προεδρείας ἔργῳ σπουδαίως καὶ λυσιτελῶς λίαν συνεδραμόν τε καὶ ἐστήριξαν.

Ναί, Κύριοι, δὲν ὀκνῶ νὰ ὁμολογήσω ὅτι ἂν μὲν τι καλὸν καὶ τέλειον καὶ ὠφέλιμον ἄχρι τοῦδε τῷ Συλλόγῳ εἴργασται, ὑμῖν τε πᾶσι καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἐν τῷ Διοικητικῷ Συμβουλίῳ συναδέλφοις μου δικαίως ὀφείλεται, ἂν δὲ τι κακὸν ἀτελὲς καὶ ἡμαρτημένον, ἐκ τῆς ἐμῆς ἀπειρίας καὶ ἀδεξιότητος καὶ ῥαθυμίας ἀδιστάκτως προέρχεται.

